

DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 30
Rugpjūčio - August 6, 1982

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Prancūzijos prezidentas Mitterand, nepaisydamas prezidento Reagano paskelbto draudimo užsieny veikiančiom JAV korporacijom ar svetimų valstybių korporacijom, gaminančiom reikmenis pagal JAV leidimus, neparduoti Sov. S-gai jos tiesiamai dujotiekio linijai reikalingų įrengimų, pareiškė, kad Prancūzijos firmos vykdys su Sov. S-ga sudarytas sutartis. Šią Prancūzijos nutarimą tuojau pat pasekė Italija ir galbūt paseks Britanija ir V. Vokietija.

Lenkijos vyriausybė paleido iš kalėjimų 1,227 per karo būklės metų sulaukytus Solidarumo unijos veikėjus ir metų pabaigoj numato panaikinti karo būklę, jei esanti įtampa sušvelnės. Kalėjimuose dar tebeaiškomi 637 Solidarumo unijos veikėjai kartu su jos vadu Lech Walensa.

Nors Libane paskelbtos ginklų paliaubos tebeveikia, bet Izraelis per paskutines 6 dienas karo lėktuvų bombom ir artilerijos sviediniais puolė vakarinį Beirutą ir net jo gyvenamuosius rajonus, užmušdamas per 120 ir sužeisdamas per 200 civilinių gyventojų.

Iraukai pavvyko ne tik atremti Irano puolimus, bet ir priversti jį pasitraukti. Iranas sutiko, kad Alžiras tarpininkautų karui užbaigti.

Indijos min. pirmininkė Indira Gandhi atvyko į JAV santykių pagerinti ir prašyti parduoti Indijai karo lėktuvų.

JAV atstovų rūmų narių lankymosi Libane metu Palestinos išlaisvinimo organizacijos vado Yassir Arafat pasirašytas dokumentas, pagal kurį organizacija pripažįstanti visas Jungtinių Tautų priimtas rezolucijas palestiniečių reikalui ir teisę Izraeliui egzistuoti, sukėlė didelius tarptautinius ginčus dėl jo tikros reikšmės, bet valstybės departamentas pareiškė netikėjimo reikšmingumu.

Prez. Reagan patvirtino, kad, nežiūrint rimtų problemų, Salvadoro vyriausybė daro pažangą žmogaus teisių, ūkinėjų ir politinėje srityse ir dėl to jam turi būti tęsiama pažadėta finansinė parama.

Argentinos armijos vadovybė pašalino iš turėtų pareigų buv. Falklando salų gubernatorių ir ten buvusių karinių pajėgų vadą gen. Mario Menendez, 3 kitus generolus, 10 pulkininkų ir 10 majorų tol, kol specialios komisijos vykdomas tardymas dėl Falklando salų karo bus baigtas.

Libijos prezidentas Qaddafi pažadėjo finansinę paramą Europoj veikiančiom grupėm prieš branduolinius ginklus, jei tos grupės bandytų uždaryti JAV karines bazes V. Europoj ar sutrukdytų jom vandens ar energijos tiekimą.

Nors Lenkijos anglies pramonė vėl pasiekė prieš suirutę buvusį gamybos lygį, bet Lenkija neturi kam tas anglis parduoti, nes jos tradicines rinkas suirutės metu užėmė JAV, Pietų Afrika ir Australija.

Prez. Reagan nutarė pratęsti dar vieneriems metams javų pardavimo Sov. S-gai sutartį, pagal kurią sovietai čia vėl galėtų pirkti 6 mil. metrinių tonų javų.

Kubos prezidentas Castro įspėjo gyventojus, kad dėl pasaulinės ūkinės krizės jų laukia trumpesnės darbo savaitės ir mažesni atlyginimai.

Izraelis karo lėktuvais sunaikino Bekaa slėny Sirijos išdėstytas patobulintas Sov. S-gos SAM-8 raketas, netekdamas 1 savo lėktuvo.

BELIEVIAI TERORIZUOJA MOKINIUS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 50

Piktinasi, kad kabo kunigaikščių paveikslai ir vyrtis

Kybartai. 1981 lapkričio 16 Kybartų vidurinės mokyklos mokinė Vida Merkevičiūtė buvo iškviesta į mokyklos direktoriaus Jono Dirvonskio kabinetą. Pakeliui dar auklėja Aldona Strakauskaitė gąsdino mergaitę, kad ji lapkričio 14 buvo Vilkaviškyje pas draugę D. Kelmelytę ir šventė gimtadienį. Už tai ji gali būti išvežta ten, kur baltos meškos.

Mokyklos direktorius teiravosi, kaip mokinė lapkričio 14 pakliuvo į miliciją. V. Merkevičiūtė paaiškino, jog, pradėjus švesti gimtadienį, įsibrovė milicininkai ir keletas saugumiečių. Jie visus nusivėžė į skyrių ir pasakė, kad paleis, kai išaiškins asmenybes.

Mokyklos direktorius klausinėjo mokinę, kaip vadinasai jų būrelis, kas vadovauja. Merkevičiūtė atsakė, kad jie šventė gimtadienį ir jokio būrelio nežino. Direktoriaus ją išvadino valkata ir pagrasino 10 metų laisvės atėmimu.

Lapkričio 18 raštinėje Vidą Merkevičiūtę pakartotinai tardė atvykęs čekistas ir mokyklos direktorius J. Dirvonskis.

Čekistas domėjosi, kas mokinę pakvietė į gimtadienį, ar ten buvo kunigas, ar mergaitė buvo Vytauto Didžiojo minėjime Trakuose, Šiluvoje?

Mokytoja Aldona Strakauskaitė ir direktorius labiausiai piktinasi, kad Kelmelių bute ant sienų kabojusi Vyrtis ir Lietuvos kunigaikščių paveikslai.

Auklėja įsakė, kad tokios gimimo dienos, į kurias įsikiša saugumas, būtų paskutinės. Ji pažadėjo, kad mokinėi už padarytą "nusikaltimą" bus sumažintas elgesio pažymys iki nepatenkinamo.

Bijosi Šiluvos

Vilkaviškis. 1981 spalio 28 Vilkaviškio VIII a klasės mokiniai Arvydui Juškai direktorius Liasauskas prieš visą klasę pasakė: "Tu apdergei mokyklą, o man reikės nulaižyti!"

Paskui nusivedė mokinį į kabinetą ir tardė, kodėl jis ejęs į Šiluvą. Kartu džiaugėsi direktorius, kad maldininkai buvo sulaukyti. Liepė mokinui rašyti pasiaiškinimą, bet jis atsisakė.

Tą pačią dieną klasės auklėtoja Dumeikienė komjaunimo susirinkime aiškino, kad Arvydas Šiluvoje norėjęs nuversti tarybų valdžią.

Spalio 30 direktorius tardė Arvydo tėvą, bet šis į klausimus beveik neatsakinėjo. Tą pačią dieną Arvydą iškvietė į vaikų kambarį. Nuėjo su tėvu. Jų laukė vaikų kambario inspektorius ir keletas čekistų. Vėl pasipylė klausimai ir vėl liepė rašyti pasiaiškinimą, bet Arvydas ir šį kartą drąsiai atsisakė tai daryti.

Tada Arvydą ėmė iškviatinti iš pamokų, norėdami palaužti berniuko valią, bet jį padaryti išdaviku nepavyko.

Tyčiojasi iš procesijos

Medingėnai (Plungės rajonas). 1981 rugsėjo 20 iš Klaipėdos atvyko grupė moksleivių - talkininkų. Sustoja ant šventoriaus ir rūkydami pūtė dūmus į kun. Paliuką, kuris ėjo su Švč. Sakramentu atlaidų procesijoje aplink bažnyčią. Be to, jie grubiausiai keikėsi, spjaudė, juokėsi iš tikinčiųjų, einančių procesijoje. Kartu su jais buvo ir vadovas, kuris atrodė, kad skatino jaunimą reikšti savo neapykantą religijai ir tikintiesiems.

Kryželis mokinio atlape Šilutė. Šilutės gyventoja Kazė Maksvytienė, išaugusi katalikiškoje šeimoje, toje pačioje dvasioje auklėja ir savo tris sūnus, besimokančius Šilutės I vidurinėje mokykloje. Matydama, kad bedieviškų organizacijų nariai švarko atlape nešioja ženklukus, motina savo sūnams įsėgė po kryželį.

1981 spalio 12 pertraukos metu iš vyriausio Maksvytienės sūnaus Lino Maksvyčio, IV klasės mokinio, mokytoja Staškuvienė bandė jėga atimti kryželį. Mokyklos direktorė ne tik nepasmerkė jos elgesio, bet ir ėmė šmeižti, įžeidinėti mokinį Liną Maksvytį, jo brolius ir motiną.

Spalio 21 mokyklos direktorės Dobranskienės pavedimu mokytojas Vilkis tris Maksvyčių vaikus — Liną, IV klasės, Stasiuką, II c klasės, ir Simą, I a klasės, už kryžių nešiojimą nuvedė į Šilutės rajono vaikų kambarį.

Ketrios uniformotos darbuotojos prirūkytame kambaryje apklausinėjo Liną:

- Kuo žadi būti užaugęs?
- Nežinau. Dar mažas esu, — atsakė berniukas.
- Tikriausiai būsi kunigas.
- O gal būsiu ir kunigas.
- Ne. Tu kunigu nebūsi.

Baigus 8 klases, direktorė išbraukė jį iš mokyklos ir nukreips į žemės ūkio techniku-

mą.
— Tada baigsiu technikumą.
— Ar patarnauji mišioms bažnyčioje?
— Patarnauju.
— Parašysime klebonui raštą, kad esi melagis, ir tave iš patarnautojų atleis. Kaip klebono pavardė?
— Aš nežinau.

— Tu esi grynas durnelis, kvaišelis, kad nežinai. Pasakyk, kuomet nusikabinsi kryžių?

— Tada, kada direktorė marmytės nebešėis.

— Matai, koks kerštininkas. Prižadėk, kad nusikabinsi. Jei ne, įtrauksime į įskaitą ir išvešime į koloniją.

Linui pradėjus verkti, išsikvietė jaunuosius broliukus Stasiuką ir Simuką.

— Tai jums mamytė liepė mokytojų neklausyti?

— Mamytė liepė mokytojų klausyti. Tik kai lieps nušiiimti kryželį, neklausyti, — atsakė abu berniukai.

Ir mažuosius vaikų kambario darbuotojos gąsdino kolonija. Po darbuotojos surašė aktą ir liepė Linui pasirašyti. Jaunesnieji broliukai pasirašyti nemokėjo. Jiem liepė vietoj parašų padėti kryželius.

Ir toliau šiame skyriuje "Sovietinėje mokykloje" aprašomi žiaurūs faktai, kaip ateistai mokreips į žemės ūkio techniku-

(nukelta į 2 psl.)

PARYŽIUJ IŠREIKŠTAS SOLIDARUMAS LIETUVAI

Paryžiuj birželio 23 buvo surengtas budėjimas, išreiškiant solidarumą kankinei Lietuvai. Budėjimo programą sudarė maldos už Lietuvą, susimąstymo akimirksniai, pasisakymai apie Lietuvą ir pabaigoj trumpas religinės muzikos koncertas, kurį atliko vargonų virtuozas prof. Vytenis Vasyliūnas ir solistė Jolanta Vaičiaitienė. Kalbėtojų tarpe buvo Paryžiaus arkivyskupo pagalbininkas vysk. Daniel Pezeril, prancūzų krikščionių draugijos kovai už belaisvių kankinimo panaikinimą pirminkas advokatas Aurenche, Lietuvos gyvenusi rašytoja Mireille Lucault. Buvo skaitomos lietuvių politinių ir sąžinės belaisvių koncentracijos stovyklose laišku ištraukos.

Budėjimas vyko Saint Merry bažnyčioj, Paryžiaus miesto centre, gausiai dalyvaujant Lietuvos bičiuliam prancūzams ir vietos lietuviams su Paryžiaus Lietuvių Bendruomenės pirmininku kun. Jonu Petrošium priešaky. Budėjimo dalyviai buvo kviečiami pasirašyti ir duoti pasirašyti kitiem pareiškimą, kuriu išreiškiamas solidarumas ir moralinė parama pavergtai ir kenčiančiai lietuvių tautai, supažindinama su netolimos praities Lietuvos istorijos tragiškais įvykiais.

Pareiškime kreipiamasi į kaitaučių visuomenę. Lietuva buvo 123 metus carinės Rusijos pavergta, vėliau, tarp dviejų pasaulinių karų, prisikėlus nepriklausomam gyvenimui, 1940 metais buvo vėl prievarta įjungta į Sovietų Sąjungą. Bet lietuviai visada sugebėjo apsaugoti savo

tautinę tapatybę ir kalbą. Tarp 1940 ir 1950 metų Lietuvoj vyko masiniai trėmimai į Sibirą. Vien 1941 birželio mėnesį, vienos savaitės laikotarpy, buvo išstremta daugiau negu 34 tūkstančiai lietuvių. Iki 1952 Lietuvoj vyko ginkluotas pasipriešinimas. Šiandien šautuvų šūviai daugiau nebeaidi, bet kova tebevyksta: kovojama už žmogaus teisių apsaugojimą, už laisvę gyventi pagal savo religinius įsitikinimus, žodžiu — už laisvę.

Toliau pareiškime primenama, kad Lietuva turi tris su pusė milijono gyventojų ir yra du kartus didesnė už Belgiją. Krašte yra leidžiama apie penkiolika pagrindžio leidinių, kurių svarbiausias yra Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, spausdinama jau dešimt metų. Daug lietuvių yra kalinami už savo įsitikinimus. 1981 lapkričio mėnesį 70 metų amžiaus kun. Bronius Laurinavičius žuvo pastumtas po sunkvežimio ratais. Jis buvo Helsinkio susitarimų vykdymui remti lietuvių grupės narys.

Ne tik Čekoslovakija, Afganistanas, Lenkija, bet ir Lietuva šiandien primena, kad tylos uždanga turi būti praskleista. Pagalba Lietuvai yra šauksmas tyloj, dalinimasis jos vargais.

Pasirašydami šį pareiškimą, išreikšim moralinę paramą lietuvių tautai. Svarbu, kad tie, kurie kovoja Lietuvoj, žinotų, jog jie nėra vieni. Težino jie, kad mes juos remiam. Prancūzų visuomenė yra kviečiama kuo plačiausiai išplatinti šį pareiškimą, jį pasirašant ir duodant pasirašyti kitiem. Parašus surinks Saint Merry prancūzų sielovados centras Paryžiuj.

BRAZILIJOS ARKIVYSKUPAS APIE LIETUVĄ

Brazilijos vyskupai jautriai atsiliepė į šio krašto vyskupų konferencijos kvietimą birželio trylikatą praveisti specialią Maldos dieną už Lietuvą ir jos Bažnyčią. Vienas tokių atsiliepimų atėjo iš Curitobos arkivyskupo Dom Pedro Fedalto, kuris specialiu pareiškimu paragino savo vyskupijos tikinčiuosius dalyvauti Maldos dienoj už Lietuvą, drauge juos supažindindamas su dabartine sunkia Lietuvos ir jos Bažnyčios padėtimi.

Birželio 13-oji, rašo arkivyskupas, lietuviams yra gedulo diena, primenantį tautos genocido pradžią 1940 metais. Tarp dviejų pasaulinių karų Lietuva buvo nepriklausoma valstybė, kurioj žydėjo religinis gyvenimas. Rusam įsiveržus į kraštą, prasidėjo žiaurus tautos naikinimas, kuris tebevyksta ir dabar. Jis pasireiškia Bažnyčios ir jos tikinčiųjų veiklos varžymu, neretai ir grubiu tikinčiųjų persekiojimu.

Lietuvos katalikai, rašo arkivyskupas, nebeturi religinės

spaudos, nemažai bažnyčių yra uždaryta ar pavesta kitiem tikslam, kaip garsoji Vilniaus katedra. Vargžoma vienintelės Lietuvos kunigų seminarijos veikla. Laisvėj gyveną tikintieji privalo išreikšti savo solidarumą broliam Lietuvoj, turi išgirsti jų pagalbos šauksmą.

Lietuviams reikia laisvojo pasaulio moralinės paramos, baigta pareiškimą brazilas arkivyskupas Fedalto, kviesdamas tikinčiuosius savo maldose prisiminti Lietuvą ir jos Bažnyčią. Curitobos arkivyskupo pareiškimą Maldos dienos už Lietuvą išvakarėse išspausdino vietos brazilų laikraštis.

BALTIJOS VALSTYBIŲ PRIPAŽINIMO SUKAKTIS

Liepos 28 JAV atstovų rūmuose buvo paminėta Baltijos valstybių pripažinimo 60 metų sukaktis. Paminėjimui buvo pašvęsta 60 minučių. Tuo reikalu kalbėjo per 20 kongresmanų.

Liepos 28 Congressional Record atspausdino tos pačios datos "Congressional Letter to the Soviet President Brezhnev", kurį pasirašė 101 kongresmanas ir senatorius. Tuo laišku kongresmanai ir senatoriai insistoja, kad būtų greitai baigta neiegalu Baltijos valstybių okupacija ir kad jie laukia, kad greit būtų grąžintos žmogaus teisės Baltijos valstybių gyventojam.

Sirijos taikos priežiūros dalinių mandatas Libane yra pasibaigęs, bet Sirija pareiškė, kad ji savo dalinius iš Libano atitrauks tik tada, kai Izraelis nutrauks Beirutą apgulą.

Bahrain teismas nutėisė 73 Islaminio išsilaisvinimo fronto narius kalėti nuo 7 m. iki gyvos galvos už jų bandymą praėjusiais metais nuversti krašto vyriausybę.

Nežinomi partizanai užpuolė Zimbabvės pagrindinę karo aviacijos bazę ir sunaikino didelę dalį ten laikomų lėktuvų.

Kaip Vilnius rusinamas. Ant skelbimų stulpų pilna rusiškų skelbimų. Centrinis skelbimas skelbia lietuvių kalbos kursus, kad okupantas, išmokęs lietuvių kalbą, galėtų pavergtuosius dar labiau persekioti ir išnaudoti.

PABALTIEČIAI AUSTRALIJOJ KATALIKŲ LAIKRAŠTY

Australijos katalikų laikraštis "The Southern Cross" stambia antrašte paskelbė pranešimą apie pabaltiečių Adelaidėj surengtus budėjimus prie parlamento ir miesto rotušės, prisimenant ir pagerbiant pirmuosius masinius gyventojų trėmimus iš Pabaltijo kraštų 1941 metais. Budėjimo dalyviai taip pat padėjo vainiką prie kare žuvusiųjų paminklo.

mų tikslas buvo — išreikšti protestą prieš Pabaltijo kraštuose vykdomus pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus, atkreipti dėmesį į nežmonišką sąlygas, kuriose yra kalinami Sovietų Sąjungoj politiniai ir sąžinės belaisviai, prašyti, kad jie būtų išlaisvinti.

Valstybės departamentas paskelbė, jog JAV lėktuvais gabenami kariniai reikmenis Somalijai, kad ji galėtų geriau gintis prieš Etiopiją.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Verta dėmesio knyga yra 1981 pavergtoje Lietuvoje išleistas mokslinis veikalas "Lietuvių kultūros istorijos bruožai" (Feodalizmo epocha), apžvelgiantis Lietuvos kultūros istoriją nuo 10 a. pradžios iki 18 a. pradžios. Veikalą parašė du autoriai: dr. J. Jurginis ir Istorijos instituto vyr. mokslinė bendradarė I. Lukšaitė. J. Jurginis parašė pirmąją dalį — kultūra feodalizmo įsigalėjimo laikotarpiu — nuo 10 a. iki 16 a. pabaigos. Autorius apžvelgia lietuvių tautos ir valstybės sudarymą, pagoniškosios kultūros bruožus, religinius ir tautinius santykius, krikščionybės įvedimą, renesanso įtaką Lietuvos gyvenimui: spaudos atsiradimą svetimomis ir lietuvių kalba, spaustuvių steigimą, mokyklas, bibliotekas. Tik per mažai išryškina Vilniaus universiteto reikšmę ir Maž. Lietuvos vaidmenį ugdant lietuvišką raštiją. Nepakankamai įvertina ir užsienio universitetuose studijavau-

sios Lietuvos bajorijos įnašą Lietuvos kultūrai. J. Jurginis išskiria dvi kultūros sroves: "engiamos" liaudies kultūrą, daugiausia pasireiškusią tautos ir lietuviškais papročiais, ir feodalų institucinę kultūrą, užsidiariusią karaliaus ir Radvilų dvaruose. Atkreiptinas dėmesys į J. Jurginio vartojamą netikslumą. Lietuvos didžiųjų kunigaikščių kanceliarijoje vartotą slavų kalbą, kuria rašyti metraščiai, Lietuvos metrika ir Lietuvos statusas, vadina rusų kalba. Kai tuo tarpu I. Lukšaitė, pasiremama K. Jablonskio ir prof. Z. Zinkevičiaus tyrimų išvadomis, teisingai rašo, kad toji kalba buvo ne rusų, o tik senoji slavų kanceliariinė kalba, kilusi iš senosios slavų bažnytinės kalbos ir vėlesniais laikais gerokai sugudėjusi. Ir iš viso I. Lukšaitė išsamiau ir tiksliau apžvelgia vėlyvojo feodalizmo laikotarpį, pabrėždama Vilniaus universiteto kultūrinį vaidmenį, plačiau apžvelgdama K. Sirvydo, J. Jaknavičiaus, S. Slovačinskio, D. Kleino kalbinius ir literatūrinius darbus. Ji giliau paliečia ir baroko stilių Lietuvos mene ir literatūroje. Nors sovietinė terminologija ir marksistinis metodas į veikalą įvelia kai kurių netikslumų, bet savo plačia apimtimi ir autorių pastangomis yra vertas visų lietuvių dėmesio.

— Prie gerųjų knygų skirtina ir muzikologo Algirdo Ambrazo parašyta monografija "Juozo Gruodžio gyvenimas ir kūryba" (išleista Vilniuje 1981). Čia pateikiama plati žymaus mūsų kompozitoriaus dokumentuota biografija. Muzikams ypač pravers išsami J. Gruodžio kompozitorių analizė.

— Birželio 20 ir Lietuvoje (kaip ir visoje S. Sąjungoje) buvo balsavimo diena. Balsavimo pareigą ten vadina rinkimais. Iš tikrųjų Sovietijoje jokių rinkimų nėra. Partija ir Saugumas parenka kandidatus — ir jie jau iš anksto yra "išrinkti", nors ir niekas už juos nebalsuotų. Spaudoje skelbiama, kad buvo renkamos vietinės tarybos ir teismų teisėjai. Tų kandidatų visoje Lietuvoje buvę net 28, 000. Pikičiausia, kad žmonės buvo gaisinami niekam nereikalingi.

Linksma korektūros klaida

Okupuotoje Lietuvoje leidžiamą laikraštį — "Gimtasis kraštas". Jį leidžia "Tėviškės" draugija, norėdama palaikyti ryšius su užsienyje gyvenančiais tautiečiais.

Šių metų birželio 3 dienos numeryje (Nr. 22) 4 puslapyje rašo, kad Amerikoje mažėja lietuviškos parapijos. Cituoja ir Darbininką. Štai išrašome tą ištrauką su linksma korektūros klaida:

"Bruklino pranciškonų Darbininkas pažymėjo: "... pastebimas ir veiklos nuovargis. Mažėja lietuviškos parapijos. Tokia

guose mitinguose — jų buvę Lietuvoje net 6,700, juose dalyvavę per milijoną ir 700 tūkstančių žmonių. Žmonės mato balsavimų absurdiškumą, tačiau rinkimų komedija vadinama metai iš metų. Išsigimusi sovietinė sistema bijo reformų, nedrįsta daryti pažangos.

— Iš jautraus Lietuvos gamtos grožio mylėtojo ir puoselėtojo Leonardo Grudzinsko apybraižos, paskelbtos Gimtojo Krašto Nr. 24, sužinome įdomių smulkmenų apie Lietuvos nacionalinį parką Ignalinos rajone. Parkas įsteigtas 1974. Jo plotas — 300 kv. km, plotis iš pietų į šiaurę — 47 km, ilgis iš vakarų į rytus — 15 km. Parkas yra tarp Ignalinos, Švenčionių, Kirdeikių, Tauragnų ir Ažvinčių. Parke yra 209 ežerai, teka 18 upių, daugybė sraunių upokšnių. Vien vandenys užima 12,000 ha, girių yra 48,000 ha. Tai Lietuvos Šveicarija, pilna įspūdingų kalnelių, gražių slėnių. Parke yra keli gamtos apsaugos draustiniai, bet taip pat užtenka vietos stovyklavietėms, poilsio kampeliams. Pravesti geri asfaltuoti keliai. Tik tikra Ignalinos krašto nelaimė ta ne Lietuvai skirta baigiamą statyti atominė elektrinė ir rusinui kuriamas naujas Sniečokgrado miestas (žinoma, L. Grudzinskas apie šią nelaimę nedrįsta rašyti).

— Vilniaus pedagoginiame

institute iškilmingai pagerbtas docentas filologijos mokslų kandidatas Stasys Paliulis, švenčias 80 metų amžiaus sukaktį. S. Paliulio veiklos sritis — lietuvių liaudies instrumentinė ir vokalinė polifoninė muzika. Gimęs 1902 gegužės 7 Savučių k., Biržų aps. Muzikos mokėsi Kauno muzikos mokykloje (1923-24). Literatūrą ir tautosaką studijavo Humanitarinių mokslų fakultete (baigė 1933). Mokytojas Biržų, Raseinių, Kauno, Vilkaviškio gimnazijose. Nuo 1945 Vilniaus pedagoginiame institute dėstė rusų literatūrą. Yra surinkęs daug lietuvių liaudies dainų ir sutartinių melodijų, tyrinėjo liaudies muzikos instrumentus, organizavo skudučių ir ragų ansamblius, parašė knygą "Lietuvių liaudies instrumentinė muzika" (1959). Apie S. Paliulio veiklą ir nuopelnus minėjime kalbėjo muzikologas A. Karaška. Paskaitininkui talkino du ansambliai — "Poringės" ir "Ratilo", atlikdami S. Paliulio užrašytas liaudies melodijas.

— Vilniaus meno darbuotojų rūmuose birželio mėnesį buvo surengta Kanadoje gyvenančio dail. Jurgio Račkaus kūrinių paroda. Buvo rodomi naujai dailininko grafikos darbai. Žiūrovams pademonstravo naują paveikslų techniką — kūrinių ant aliuminijaus plokštelių.

Pr. N.

BENDRUOMENINĖS ŽINIOS

1984 m. Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks Clevelande. 17,000 žiūrovų talpinantis Kolorizijos jau išnuomotas, o Lietuvių Tautinių Šokių Institutas ruošia meninę programą. Šventės rengimo komiteto pirmininku JAV LB krašto valdyba paskyrė dr. Antaną Butkų ir jau patvirtino jo pristatytą komiteto branduolį: Andrius Mackevičius — išdinininkas, Rita Cyvaitė-Kliorienė — muzikinės dalies vadovė ir Rūta Butkutė — sekretorė. JAV LB krašto valdyba pakvietė JAV LB Kultūros tarybos pirmininkę Ingridą Bublįenę atstovauti krašto valdybai tame komitete. Tokius pat atstovus paskirs Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, Lietuvių Tautinių Šokių Institutas ir Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc.

2,808.30 dol. Vyriausiam Lie-

tuvos Išlaisvinimo Komitetui. JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkės ir apygardos Vasario 16 proga šiemet surinko Vlikui 2,808.30 dol. Dalį pinigų pačios apylinkės pasiuntė tiesiogiai, o likusius persiuntė JAV LB Krašto valdyba Juozui Giedraičiui, Tautos Fondo valdybos pirmininkui.

2,637.04 dol. Amerikos Lietuvių Tarybai. JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkės ir apygardos Vasario 16 proga šiemet surinko Altui 2,637.04 dol. Dalį pinigų pačios apylinkės pasiuntė tiesiogiai, o likusius persiuntė JAV LB Krašto valdyba dr. Kaziu Šidlauskui, Alto pirmininkui.

3,000 dol. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai. JAV LB krašto valdyba savo posėdy birželio 25 PLB valdybos darbams paremti paskyrė 3,000 dol. Iš viso 1982 paskyrė 5,000 dol.

JAV LB X-tos tarybos narių ir VI-to PLB seimo atstovų rinkimai praėjo. Pažvelkime į išrinktųjų amžių. Į JAV LB X-tą tarybą išrinkta 12 narių iki 30 metų amžiaus, 5 — nuo 30 iki 40 m., 19 — nuo 40 iki 50 m., 12 — nuo 50 iki 60 m., ir 11 — 60 metų su viršum. Amžiaus vidurkis — 46 m. 9 mėn. Jauniausias — 20 m., o vyriausias — 75 metų. Į VI-tą PLB seimą iš JAV išrinkta 4 seimo atstovai iki 30 metų amžiaus, 4 — nuo 30 iki 40 m., 10 — nuo 40 iki 50 m., 12 — nuo 50 iki 60 m. ir 15 — 60 metų su viršum. Amžiaus vidurkis — 53 m. 9 mėn. Jauniausias 25 m., o vyriausias — 80 metų.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

kytojai persekioja tikinčiuosius vaikus ir kaip mokiniai atkakliai ginasi ir kitų neišduoda. Tai jaunųjų didvyrių mokykla.

Numeris baigiamas naujais pagrindžio leidimais. Čia suminėta Aušra, Tiesos Kelias, Dievas ir Tėvyne, Rūpintojėlis. Suminimi jų nauji numeriai.

Puslapis baigiamas kalinių sąrašu ir tokiu sakiniu:

"Jie neša nelaisvės pančius, kad tu galėtum laisvai gyventi ir tikėti!"

Kitame Darbininko numeryje pradėsime spausdinti ištraukas iš Kronikos 51 numerio.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

LIETUVIŲ HADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Demokratų partijos konferencijos metu vykusiamie lietuvių demokratų sambūrio suorganizavimas Philadelphijoje. Iš k. R. Česonis, R. Česonienė, buvęs JAV viceprezidentas F. Mondale ir dr. S. Aiello, buvęs prez. Carterio patarėjas tautybių reikalams. Nuotr. R. Stirbio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostata • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Apie "Aušros" sukaktį

Ateinančiais 1983 metais sueina 100 metų kaip pasirodė pirmasis tautinio atgimimo laikraštis "Aušra", išleistas dr. Jono Basanavičiaus. Esame šių sukaktį prisiminę, dabar dar kartą grįžtame prie jos, nes ta sukaktis yra nepaprastai svarbi lietuvių tautos istorijoje.

1883 metai drauge ženklina ir naujosios lietuviškosios Lietuvos pradžią, drauge ženklina ir naujosios lietuvių literatūros pradžią. Lietuvių tauta jau buvo nuėjusį ilgą istorinį kelią, sukūrusi didelę valstybę ir ją praradusi, kai štai ji išryškino grynai lietuviškus, tautinius, arba, nacionalinius pradus. Tai, kas buvo paniekinta, atmesta, dabar buvo iškelta į pirmąją vietą. Nuo tos datos lietuvių kalba jau ateina kaip visų lietuvių apjungėja į vieną tautą.

Tokia buvo istorija, kad turėjome jungtis su Lenkija į vieną valstybę. Ta unija lietuvių tautai buvo žalinga, nes daug ir labai daug lietuvių nutauto, išėjo iš lietuvių tautos ir sutapo su lenkais. Pirmiausia nutauto lietuviškoji aristokratija, šviesuomenė, valdantysis luomas. Ir tokie Vilniaus vaivados, didieji hetmonai jau kalbėjo ir rašė lenkiškai. Jiem nė į galvą neatėjo, kad štai kažkur gilame kaime yra paslėpta tikroji jų protėvių kalba. Iki jos jie nebegalėjo nukeliauti, nes buvo per didelį luominis tarpas. Ir jie jau nebesugebėjo puoselėti tautinės Lietuvos idealų, kūrė unijinę Lietuvą, kurioje buvo labai didelė lenkiškos kultūros įtaka.

Kai 1795 metais Lietuvą okupavo Rusija, Lietuvos bajorai pareiškė ištikimybę Rusijos carei Katerinai, kuri ir užkariavo Lietuvą, ir toliau švaistėsi savo dvaruose, medžiojo ir puotavo. Lietuvių tauta liko kaip pabertas smėlis, be savo šviesuomenės, be vadų. Net nežinojo, kas

ji tokia, ko ji siekia ir kur ji eina. Tai buvo mirčiai pasmerkta bendruomenė, tamsūs ir nemokytas kaimas. Visa turėjo sutriuškinti slavai-lenkai arba rusai. Bet taip neįvyko.

Iš lietuviškojo kaimo atėjo pirmasis tautinis istorikas Simanas Daukantas, rašęs lietuviškai. Jis padėjo pagrindus jau nacionalinei — tautinei Lietuvai, išryškino praeitį ir pasakė: "Lietuvi, čia tavo žemė".

Iš lietuviškojo kaimo atėjo ir svarbiausias 19 amžiaus vadas — vysk. Motiejus Valančius. Jis tą palaidą, nemokytą, smėliu pabirusią tautą subūrė į tvirtą lietuvišką parapiją, tautą išmokė skaityti ir rašyti, ją nublavino, įdėvė į rankas lietuvišką knygą ir suorganizavo pirmuosius knygnešius. Abu šie vyrai nutiesė kelią iki Aušros. Ir dr. Jonas Basanavičius, suvalkietis, kai pirmieji du buvo žemaičiai, jau uždegė pirmuosius žiburius, įžiebė Aušrą, kuri mus visai atskyrė nuo lenkų, nuo visos unijinės praeities.

Aušra yra mūsų lietuviškojo gyvenimo kertinis akmuo. Tai jos sukaktis turi būti labai prasmingai paminėta. Inicijatyvos turi imtis ir Lietuvių Bendruomenė ir jos Kultūros Taryba. Lituanistikos Institutas turėtų surengti savo suvažiavimą su rimtom paskaitom, studijom. Lietuviškos organizacijos turėtų nukaldinti sukaktuvinį medalį. Gal čia galėtų pasireikšti skautai akademikai, kurie išleido gražų Vilniaus universiteto medalį.

Sukaktis jau čia pat, o nieko nesigirdi, kad būtų kas daroma. Reikia išleisti faksimilinę Aušros laidą, ją pakartoti, nes šiaip juk ji jau neprieinama. Lietuvoje šios sukakties nepaminės. Tai turime išiešioti padaryti — kuo iškilmingiausiai, kuo prasmingiausiai.

Liepos 15, ketvirtadienio rytą, pasklido žinia Baltimorės lietuvių tarpe: "Prelatas mirė!" Po ilgos ligos ir ne vieno širdies smūgio, tik devyniom dienom praėjus po jo brolio kun. Jono Mendelio mirties, su šiuo pasauliu atsiskyrė garsusis prelatas Liudvikas Mendelis, sulaukęs 84 metų amžiaus. Rugpjūčio 31 būtų baigęs 54 metus kunigiškios tarnybos Šv. Alfonso parapijoje.

Velionis buvo pašarvotas Šv. Alfonso bažnyčioje penktadienį, liepos 16. Tą vakarą, Šv. Vardo draugijos nariams gausiai susirinkus kalbėti rožančiaus, jų tarpe buvo senukų, kurie su prelatu prieš pusę šimtmečio tą organizaciją įsteigė lietuvių parapijoje.

Šeštadienio vakarą Amerikos Legijono lietuvių 154 posto 30 su viršum narių, vadovaujant Edmundui Bartui, prie karsto su JAV ir Lietuvos vėliavomis atliko tradicines legionierių apeigas, vadinamas "Post Ever-

A.A. PREL. LIUDVIKAS MENDELIS

KUN. A. DRANGINIS IR
KUN. K. PUGEVIČIUS

lasting". Kiekvienas atidavė velionii karišką pagarbą ir padėjo į karštą gėlę, tardamas "Šudiev, prelate!"

Sekmadienį 8:30 val. ryto mišias aukojęs klebonas kun. Antanas Dranginis pasakė pritaikytą pamokslą, primindamas kelis bruožus iš prelato Mendelio gyvenimo: kaip jis nuolat ragindavo parapičius būti susipratusiai katalikais bei lietuviams. Giedojo Dainos choras. 4 val. p.p. į bažnyčią susirinko lietuviškų organizacijų atstovai tradiciniams atsisveikinimui su rožančium ir "Viešpaties angelu". Atsisveikinimą pravedė klebonas kun. A. Dranginis.

Laidotuvii diena, liepos 19,

minia pradėjo rinktis jau valandą prieš numatytą laiką; 10 val. bažnyčia jau buvo sauskimšai pilna. Arkivyskupas William Borders aukėjo mišias su 90 kunigų, dalyvaujant kardinolui Lawrence Shehan, vysk. T. Austin Murphy ir vysk. Bernard Nolker. Pamokslą pasakė redemptoristas kun. G. Szymkowiak.

Velionis buvo palaidotas prie savo tėvelių Holy Redeemer kapinėse, kur jam pačiam per pusę šimtmečio teko palaidoti tiek daug lietuvių.

Prelato Liudviko Mendelio nuopelnus Dievui, artimui ir tėvynei trumpai nušviesti neįmanoma. Galima čia paminėti tik jų nuotrupas.

Liudvikas Mendelis, gimęs Šiauliuose 1898, dar prieš pirmą pasaulinį karą imigravo su tėveliais, būdamas 10 metų amžiaus. Šeimai apsigyvenus Pensylvanijoje, kur tėvelis atidarė krautuvelę, Liudvikas dienos metu lankė gimnaziją, o vakarais dirbo anglų kasykloje. Anglų vežimui sulaužius jam koją, gimnazijos atestatą jis gavo atsirėmęs ant lazdu.

Ketverius metus pardavinėdamas apdraudą, iš 18,000 pardavėjų jis laimėjo pirmą vietą. Baigė Wharton School of Finance apdraudos kursus.

Istoje į St. Mary's kolegiją, Emmitsburg, Maryland, Mendelis įsigyja bakalaureatą aukščiausiais laipsniais. Baltimorės arkivyskupas, matydamas, kaip jaunas imigrantas gauna visas premijas už mokslą, ir sužinojęs, kad jis jaučia pašaukimą, 1924 pasiunčia jį į Romą ruošti būti Šv. Rašto dėstytoju Baltimorės seminarijoje.

1928, įsigijęs teologijos doktoratą aukščiausiais pažymiais ir atšventęs primicijas Lietuvoje, kun. Mendelis grįžo Baltimorėn. Buvo paskirtas laikinai vikaru Šv. Alfonso lietuvių parapijoje, kuriai tada grėsė bankrotas.

Kun. Mendelis taip gerai atliko užduotį, kad pasiliko toje parapijoje iki mirties.

1936 kun. Mendelis perėmė Šv. Alfonso bažnyčioje Stebuklingo Medalikėlio Marijos garbei novenos pamaldų vadovavimą. Jo uolumas ir iškalbingumas taip su laiku išpopuliarino pamaldas, kad vienu metu jos būdavo 14 kartų ir jas lankydavo iš viso kas savaitę 15,000 žmonių. Šimtai eidavo išpažin-

ties. Kas savaitę pirmadienis ir antradienis būdavo kaip lietuviški atleidai.

Kun. Mendelis plačiai susirašinėjo su tūkstančiais asmenų visame pasaulyje. Antrojo pasaulinio karo metu ir po karo išsiuntinėjo milijonus novenos knygelių kareiviams. Šv. Alfonso bažnyčios vardas paplito po visą pasaulį kaip "maldos jėgė" — "powerhouse of prayer".

Būsimasis prelatas nebuvo siauro akiračio žmogus, kuriam rūpėtų tik jo parapija. Jis ragino parapičius ir novenos maldininkus remti misijas, neturtingas vyskupijas, vienuolynus. Paskaitęs apie raupsuotuosius, kun. Mendelis susirūpino ir jais. Savo ugningais pamokslais ir įtikinamais laiškais jis surinkdavo \$10,000 ir daugiau kasmet raupsuotiesiems. Per 20 metų kun. Mendelis misijom surinko 2 milijonus dolerių su viršum.

Tačiau pirmoji vietoj kun. Mendeliui rūpėjo lietuvių parapičių dvasinis gyvenimas. Negausūs parapičiai buvo išsibarstę po visą Maryland valstiją, nuo Washingtono iki Delaware. Nežiūrint sunkumų, jie kasmet susilaukdavo kunigo iš Šv. Alfonso bažnyčios kalėdų jimo metu. "Jei nelankysi parapičių", sakydavo kun. Mendelis, "parapičiai nelankys bažnyčios." Tačiau kun. Mendelis griežtai susilaikydavo nuo pasisvečiavimų, "kad nepavydėtų parapičiai vienas kitam".

Parapijos mokyklą, kuri niekada neturėjo daugiau kaip 150 mokinių, pavyzdinčiai vedė sersys kazimierietės. Dažnai kun. Mendelis sakydavo: "Kai nebus lietuviškos parapiškos mokyklos, tada nebus nei lietuviškos parapijos". Jis dažnai pats eidavo dėstyti tikybos mokyklos vaikuiam, sakydamas: "Nežiūrint, kad turėjau teologijos doktoratą, aš tik tada pradėjau išmokyti teologijos, kada teko tikybą dėstyti mažiem ir konvertitams".

Kun. Mendelis formaliai paskirtas klebonu 1943. Tačiau jau nuo 1930 buvo paskirtas parapijos administratorium. Kaip klebonui, jam rūpėjo, kad jaunimas, baigęs parapijos mokyklą, stotų į katalikiškas gimnazijas. Žinodamas, kad jo parapičiai neturtingi, jis iš parapijos lėšų duodavo stipendijas stojantiems į katalikiškas gimnazijas. Stojantiems į mažąją semina-

(nukelta į 4 psl.)

Prel. Liudvikas Mendelis

LOS ANGELES — HELSINKIS

JUOZAS KOJELIS

— PARYŽIUS

Lietuviški nuotykių keliaujant

5

— Gal rusai nepradėtų karo, bet prasidėtų šaltasis karas. Europai nenaudingas. Mes gausime rusų dujas.

— Ar naudinga Vokietijai, kad jos industrija taptų priklausoma nuo rusų kuro?

— Mes pilnai nuo jų nepriklausysime. Tik nedideliu nuosimčiu.

Pakreipiau kalbą į įvykius Lenkijoje:

— Kaip žiūrite į Lenkijos įvykius? Ar jūsų generacija pritaria lenkų išsilaisvinimo pastangoms?

— Lenkai provokuoja rusus.

— Bet kiekviena tauta natūraliai siekia laisvės. Aš truputį pažįstu pasaulio istoriją. Nežinau tautos, kuri pati norėtų nuo svetimųjų priklausyti. Ar kas gali patikėti rusų propaganda, kad Baltijos valstybės pačios prisijungusios prie Sovietų Sąjungos?

— Bet lenkai praicityje negerbė kitų tautų laisvės.

— Tai padėtis nepakeičia. Aš manau, kad visos tautos nori laisvės. Man atrodo, kad išsilais-

vinimo procesas pats savaime sustoti negali. Arba rusai jį užgniaus, arba lenkai taps laisvi.

— Ja, ja...

Taip maždaug pasibaigė mūsų pokalbis su jaunuoju vokiečiu, iš kurio paaiškėjo pavojingos jaunojoje vokiečių generacijoje įsiveisusios nuotaikos.

Sudiev, Paryžiau!

Į Ameriką grįžome prancūzų Air France oro linija. Į Charles de Gaulle aerodromą atvykome gerokai anksčiau, kad vieni iš pirmųjų įsiregistruotume ir turėtume pirmenybę prieš kitus su papiginiu skrendančius keleivius. Turėjome laiko pasižvalgyti didžiuliam, labai moderniam ir vis savo sutvarkymu stipriai skirtingame nuo amerikiečių aerodrome. Susipažinome su pora vyresnio amžiaus žydų, kurie gyvena Pietų Afrikoje ir keliaują aplink pasaulį. Juodu irgi skrido į Los Angeles. Išsikalbėjus paaiškėjo, kad abiejų tėvai šimtmečio pradžioje į Pietų Afriką atvykę iš Lietuvos: jo — iš Panevėžio, jos — iš Kauno. Pokalbis buvo įdomus

tu, kad jie suteikė praktiškų informacijų apie Afriką; mat, mes kaip tik planuojame kitą kelionę į tą kontinentą.

Nors žmona kumščiaavo į pašonę ir grimasom davė ženklus vyriui nekaltėti, tačiau jis nuosirdžiai patarė mums, atvykus į Pietų Afriką, nesisiskelbti, jog esame lietuviai. Pasirodo, kad fanatikai žydai neapykantos bacilas lietuvių tautai yra paskleidę visuose kontinentuose. Gi Pietų Afrikoje yra gausios žydų bendruomenės. Mes sakėme, jog didžiūojamės esą lietuviai, o kas liečia žydus, tai vargu jie bet kuriame kitame pasaulio krašte naudojosi tokiu svetingumu, kaip nepriklausomoje Lietuvoje. Už nacių piktadarystės lietuvių tauta atsakomybės neneša.

Pokalbis vyko draugiškoje nuotaikoje, ir išsiskyrėme taikingai.

Besizvalgant iš laukiamosios salės pro langus, matėsi lėktuvų iš įvairių pasaulio kraštų. Prie vieno lango pastebėjau rusų Aeroflot lėktuvą. Mažiukas, palyginus su amerikiečių gamybos oro milžiniais. Bet daug įdomiau buvo stebėti žmones, kurie rinkosi kelionei Aeroflot lėktuvu.

Prie visų išėjimų į lėktuvus vartų Charles de Gaulle aerodrome yra aikštelės, atitvertos žemom tvorelėm. Čia yra suolai ir kėdės, kur žmonės, laukdami lėktuvo, sėdi, skaito laikraščius, šnekučiuojasi. Kartkartėmis kai

kurie išeina pro vartelius pasivaikščioti po laukiamąją salę, nusipirkti laikraštį ar šiaip paslaminėti. Tik tie, kurie buvo pasiruošę kristi Aeroflot lėktuvu į Maskvą, elgėsi skirtingai. Jie atėidavo po 2-3 ar didesniais būreliais, už vartelių telkėsi į du didelius būrius ir kalbėjosi. Daugumas rūkė. Neteko pastebėti, kad nors vienas išėitų į laukimo salę pasivaikščioti. Baimė Sovietų Sąjungos pilietį, lyg šešėlis, lydi atvykusį ir į laisvąjį pasaulį.

Pagaliau pakilo ir mūsų lėktuvus tolimai kelionei į Los Angeles. Sudiev, Paryžiau, kuris mūsų nepastebėjai, bet mums padarei didelį įspūdį.

VYKSTAME Į
JOHANNESBURGĄAr lietuviškų nuotykių gali
būti ir Afrikoje?

Gerokai pasižvalgius pasaulyje, liko dar neaplankytas Afrikos kontinentas. Kol dar galima naudotis darbovietės teikiomomis lengvatomis, apsisprendėme su žmona nukeliauti ir į Afriką. Lietuviškų nuotykių Afrikoje nesitikėjome. Labiausiai traukė pamatyti Afrikos "wildlife", kuris, civilizacijos spaudžiamas, metai iš metų siaurina savo ribas ir praranda originalų

grožį. Planavome ir vieną, ir kitą maršrutą, tačiau galutinai jį nustatė dvi atsitiktinės aplinkybės.

1981 spalio 24-25 dalyvavau JAV LB IX-osios tarybos seime Bostone ir ten sutikau buvusį kolegą iš Kražių gimnazijos laikų Aleksandrą Lileikį. Nors aš buvau buvęs kiek žemesnėje klasėje ir nuo paskutinio pasimatymo praėjė jau kelios dešimtys metų, tačiau vienas antrą atpažino ir vardus prisiminėme. Pertraukę metu tarp posėdžių mudu vis susidurdavome, ir kalbos mums netrūko. Bekalbant apie praeitį ir dabartį, prisitariau apie galimą kelionę į Afriką.

— Žiūrėk, Juozai, — greitai reagavo Aleksandras, — Johannesburge gyvena mano dukra. Duosiu adresą. Parašyk, kada ten nuvyksi, ir ji ten jus sutiks.

Pasiūlymas buvo netikėtas, bet labai malonus. Ypač, kada jis atėjo iš žmogaus, kuris buvo artimas mūsų šeimos draugas, gimnazijos laikais Kražiuose su mano vyresniais broliais ir seserimis gyvenęs viename bute. Jo pasiūlymą maloniai priėmiau.

Antrasis atsitiktinumas — tai susidūrimas su jaunu medicinos gydytoju Petru Kisieliu, artimo bičiulio dr. Petro Kisieliaus sūnumi. Baigęs medicinos studijas Northwestern universitete, jaunasis Petras šių metų

pradžioje atvyko į Los Angeles pasispecializuoti kažkurioje medicinos šakoje. Porai mėnesių apsigyveno mūsų namelyje Santa Monica mieste. Buvo tiesiog malonumas stebėti šį jauną vyrą. Tarnybos metu rimtai gilinosi į savo studijas, bet laisvalaikiais ir savaitgaliais atsivėrė jo platūs visuomeniniai interesai. Petras tuoj pat suartėjo su Los Angeles lietuvių jaunimu: dirbo su ateitininkais, maišėsi su skautais, įsijungė į Amerikos Baltų Laisvės Lygos darbus, dalyvavo įvairiuose posėdžiuose ir pasitarimuose. Demonstracijose jis natūraliai perima iniciatyvą ir duoda toną, jaunimo mišiose jis pirmaujantis giesmininkas, LFB politinėse studijose — kalbėtojas ir simpoziumų vadovas. Galima sakyti, kad Petras tiesiog užė Californiaje. Pamilo jį kaliforniečiai, ypač mergaitės. O klebonas prel. J. Kučingis ragino mes daryti visa, kad Petras čia pasilikytų. Bet jis nepasilikio. Prieš išvykdamas, pasitarė, jog planuojąs porai mėnesių vykti į Afriką, Keniją, ir ten padirbėti. Atsisveikindami su Petru, susitarėme susitikti Kenijoje. Tuo būdu mes sudarėme tokį kelionės planą: Los Angeles — Amsterdamas — Nairobi (Kenija) — Johannesburgas (Pietų Afrika) — New Yorkas — Los Angeles.

(Bus daugiau)

V-ASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Vieni iš didžiausių įvykių lietuvių išeivijos visuomenėje yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) rengiami jaunimo kongresai. Toks pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (jau penktas) įvyks 1983, vasaros metu.

I-asis kongresas įvyko 1966 JAV (Chicago ir Dainavoj). Dalyvavo apie 400 jaunuolių iš 13 kraštų.

II-asis kongresas įvyko 1972 Chicago ir arti Clevelando bei Toronto miestų. Jame buvo išrinkta PLJS valdyba, koordinuojanti pasaulio lietuvių jaunimo veiklą.

III-asis kongresas įvyko 1975 ir 1976 Pietų Amerikoje (Brazilijoje, Urugvajui ir Argentinoje). Buvo diskutuojami bei sprendžiami organizaciniai klausimai.

Paskutinis, IV-asis, kongresas įvyko 1979 Europoje (Londone ir prie Frankforto). Buvo svarstoma lietuvių išeivijos jaunimo veiklos perspektyvos ir tikslai.

V-asis PLJK turi įvykti 1983 liepos mėnesį. Kongreso atidarymas bus Chicago per II Pasaulio Lietuvių Dienas (PLD). Ten vyks PLB seimas, dainų šventė, sporto varžybos ir eilė kultūrinių renginių.

Liepos 2, kongreso atidarymo diena, Chicago įvyks talentų vakaras.

Kongreso stovykla vyks nuo liepos 4 iki 10. Jos programa bus pritaikyta jaunimui nuo 16 iki 35 metų amžiaus pagal PLJS statutą.

Po stovyklos (nuo liepos 11 iki 21) Kanadoje, netoli Toronto miesto, Trent universitete vyks studijų dienos. Jose dalyvaus visų kraštų atstovai, PLJS atstovai, taip pat atstovai iš akademinio, studijų dienų ir kongreso ruošos komitetų.

Kongreso "politinis momentas" vyks Kanadoje, Ottavos mieste. Yra numatyti susitikimai su Kanados valdžia ir vykimai į kraštų ambasadas. Iš Ottavos keliausim į Montrealį, kur vyks kongreso uždarymas ir spaudos konferencija.

Studijų dienoje nedalyvaujantiems jaunimui, atvykusiems iš tolimų kraštų, yra planuojama ekskursija iš stovyklos į Montrealį per Clevelandą, Washingtoną, New Yorką ir kitus miestus.

Kongreso ruošos komitetui sutiko pirmininkauti Violeta Abariūtė iš Detroito. Komiteto nariai: pirmininkė pavaduotoja — Aldona Petrauskaitė, kosekretorės — Kristina Veselkaitė ir Rita Neverauskaitė, išdininkas — Arvydas Šepety, atidarymo komisijos pirmininkė — Violeta Abariūtė, stovyklos techninės

ruošos komisijos pirmininkė — Rusnė Kasputienė, studijų dienų techninės ruošos komisijos pirmininkė — Laima Beržinytė, uždarymo komisijos pirmininkė — Rasa Lukoševičiūtė, akademinės programos komisijos pirmininkė — Gabija Petrauskienė, PLJS valdybos atstovas — Saulius Čyvas, PLB valdybos atstovas — Antanas Saulaitis, SJ, informacijos-spaudos pakomisės pirmininkė — Zita Kripavičiūtė.

Komiteto pirmininkė pasitelkė prezidiumą, kuris dažniau susieitų kongreso reikalais. Šį prezidiumą sudaro pirmininkės pavaduotoja, išdininkas ir kosekretorės.

Kongreso ruošos komitetas yra turėjęs tris posėdžius Detroito. Jau yra atlikta keletas didelių darbų. Taura Underienė jau suprojektavo kongreso ženklą.

Pertvarkytas atstovų skaičius. Atstovai kraštams paskirstyti šiaip: Australijai — 10, Argentinai — 7, Brazilijai — 7, Didžia-

jai Britanijai — 6, JAV — 40, Kanadai — 20, Kolumbijai — 4, Prancūzijai — 4, Urugvajui — 4, Venecuelai — 4, Vokietijai — 10, jaunimui be LJS vienetas — 4.

Iš viso kongrese dalyvaus 120 kraštų atstovų. Visi kraštai iki 1982 spalio 1 turi praveisti rinkimus ir įteikti atstovų sąrašą PLJS valdybai.

Taip pat buvo nutarta išleisti "Atstovų vadovą". Jo tikslas: atstovų ir dalyvių paruošimas, kad kiekvienas kraštas galėtų iš anksto pasiruošti diskusijoms. Informacija bus išsiųsta keturiom dalim. Pirmoji dalis — apžvalginė, antroji — studijų dienų eiga, trečioji — temos, ketvirtoji — papildomoji.

Kongreso programa išplauks iš pagrindinio tematinio punkto. Tai yra: "Suprask, iš KUR kilęs, kad žinotum, KAS esi, kad žinotum, KUR eiti ir KAIP ten patekti!" Numatytos trys pagrindinės temos: 1) tautinis sąmoningumas, 2) tautinis solidarumas, 3) tautinė išraiška.

Visos komisijos uoliai veikia, kad kongresas praeitų sklandžiai.

Informacijos Pakomisė

KNYGLĖ JURGIO SAUERVEINO SUKAKČIAI PAMINĖTI

1981 metais buvo minima 150 metų Jurgio Sauerveino-Girėno gimimo sukaktis. Šis nuostabus žmogus buvo paminėtas ir pavergetoje Lietuvoje, atsimintas V. Vokietijoje. Prof. J. Ereto malone į mano rankas pateko klaidėdžio Hans Masalskio vokiškai parašyta ir Vokietijoje išleista knygelė "Dr. Georg Sauerwein — sein Leben und Wirken". Tai gausiais raštais šaltiniai paremta biografija, iš kurios sužinome, kad J. Sauerveinas gerai mokėjo net 62 kalbas — visas Europos ir daugelį Afrikos ir Azijos kalbų (duotas pilnas ty kalbų sąrašas). Daugiausia jis nusipelnė į tas kalbas versdamas Bibliją ar taisydamas kitų vertimus.

Ypatingas J. Sauerveino dėmesys buvo skirtas lietuviams ir slavų kilmės tautėlei sorbams. Vokiečių politikai lietuvius ir sorbus labiausiai skriaudė, jų kalbas išmesdami iš mokyklų ir stumdami iš viešojo gyvenimo. J. Sauerveinas su lietuviams darbininkais pirmą kartą susitiko Hanoveryje. Lietuvių kalbą gerai išmoko apsigyvenęs Stalupėnuose. Rašė lietuvių kalba eilėraščius, juos spausdino Aušroje, organizavo valdžiai lietuvių prašymus su daugybe parašų, kad lietuvių kalba būtų palikta viešajame gyvenime.

Knygelėje išspausdinti ir J. Sauerveino lietuviškų eilėraščių tekstai su vokišku vertimu: "Lietuvninkai mes esam gimę" (M. Lietuvos himnas), "Lietuvninkų

pavasario giesmelė", "Gals yr tylėjims", "Giesmelė apie lietuvišką girią", "Lietuva ant visados", "Lietuviška dainelė" ir "Mieloji Lietuva". Priedo duota ištraukų iš J. Sauerveino vokiškai rašyto dienoraščio, taip pat jo parašytų knygelių ir straipsnių sąrašas, pridėtas ir vardynas.

Knygelė parašyta su didele pagarba J. Sauerveinui.

Pr. N.

CHICAGO, ILL.

Prisimintas komp.
VI. Jakubėnas

Prieš daugiau negu 5 metus Chicagoje miręs vienas iš žymiausių lietuvių kompozitorių išeivijoje Vladas Jakubėnas buvo prisimintas birželio 4 Chicago Jaunimo Centre įvykusioje vakaronėje.

Šią prisiminimo programą surengė senesniai įsisteigusi Vlado Jakubėno draugija, kurios pirmininkas teisininkas Jonas Vasaitis atidarė ir pravedė šį paminėjimą.

Pradžioje jis apibūdino pačią draugiją, kurios tikslai yra įvairūs: surinkti ir multiplikuoti visus Vlado Jakubėno kūrinius, spaudos apžvalgas, recenzijas ir įvairius pasisakymus muzikos klausimais; pasirūpinti Jakubėno monografijos bei kitų raštų leidimu; pasirūpinti Jakubėno rankraščių ir raštų tinkama apsauga ir t.t.

Įdomių, niekur neskelbtų minčių apie kompozitorių papasakojo jo sesuo Halina Dilienė, kuri gyvena Chicagoje. Pora VI. Jakubėno kūrinių gana jausmingai padainavo jauna solistė Aldona Buntinaitė, o jai akomponavęs Arūnas Kaminskas vieną kompozitoriaus kūrinių perdavė fortepijonu.

Labai įdomus buvo apie 30 minučių trukęs spalvotas, garsinis kun. Algimanto Kezio suktas filmas apie Vladą Jakubėną, kuriame, be kompozitoriaus, pasirodė ir apklausinėtąs prof. V. Marijošius, solistė Dana Stankaitė, šokėja V. Ga-

Clevelandas pagerbė poetą Stasį Santvarą jo 80 metų gimtadienio proga. Nuotraukoje St. Santvaras su tautos tėvų komiteto nariais. Nuotr. V. Bacevičius

Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavime rašytojai uždarame posėdyje sprendžia draugijos reikalus. Iš k. B. Raila, Jankai, kun. S. Yla, A. Gustaitis, B. Gaidžiūnas ir kiti. Nuotr. V. Bacevičius

ROCHESTER, N.Y.

Šv. Pranciškaus 800 metų
gimimo minėjimas

Rochestery gegužės 29 ir 30 Šv. Jurgio lietuvių parapijoje buvo švenčiama šv. Pranciškaus 800 m. gimimo sukaktis. Šventė prasidėjo šeštadienį lietuvių salėje.

Meninės programos pradžioje Izabelė Žmuidzinienė įspūdingai padeklamavo šv. Pranciškaus "Saulės giesmę". Po choro specialios giesmės lotyniškai buvo Tėvo Viktoro Gidžiūno, OFM, paskaita, kurios tema buvo "Ką šv. Pranciškus davė Dievui, žmonijai ir Lietuvai". Paskaita buvo gerai paruošta, ir ją publika išklauė su įdomumu. Po paskaitos vyko koncertas, atliekamas Toronto Prisikėlimo parapijos choro, vadovaujant Vaclovui Verikaciūniui, ir solistų Justinos Sriubiškienės ir Algio Simanavičiaus. Akomponavo Paulius Vitas.

Po meninės programos buvo vaišės salė, skambant muzikos garsams, parūpintiems R. Kiršteinio ir J. Adomaičio.

Gegužės 30 programa vyko lietuvių bažnyčioje, dalyvaujant Rochesterio vyskupui Matthew Clark, pranciškonų provincijolui Tėv. P. Baltakiui ir kaimyninių parapijų kunigams. Ši šventė dalis taip pat turėjo savitą tautinį charakterį. Vyskupas su procesija praėjo pro abiem pusėm išsirikavusių tautinių šokių grupės jaunimą. Jų buvo daug, tautiniuose drabužiuose, ir sudarė gražų vaizdą. Vyskupui, matyti, tai patiko, nes jis jau eidamas procesijoje kalbino jaunimo dalyvius.

Mišių metu vėl gražiai giedojo Toronto Prisikėlimo parapijos choras su solistais. Pamokslus pasakė anglų ir lietuvių kalbomis vysk. Clark ir provincijolas Tėvas P. Baltakis. Skaitymus mišių metu atliko A. Žmuidzinaitė ir T. Klimas. Aukos atnešė taip pat jaunimas.

lėnaitė ir kt. Filmą pademonstravo Vytautas Zalatorius.

Taip pat trumpai kalbėjo ir VI. Jakubėno vienas (šalia kun. A. Kezio) testamentu vykdytojas — J. Kreivėnas. Be to, buvo ir paklausimų kompozitorių liečiančiais reikalais.

Nežiūrint, kad tą vakarą buvo dar ne vienas renginys, publikos susirinko apie 100 žmonių.

Tai buvo gražus komp. VI. Jakubėno pagerbimas ir pavykęs jo vardo draugijos prisistatymas visuomenei. Ateity numatoma ir daugiau šios draugijos renginių. Dabartinę Vlado Jakubėno draugijos valdybą sudaro: J. Vasaitis, E. Dilytė-Brooks, J. Kreivėnas, Ed. Šulaitis.

K. R.

Be duonos, vyno ir vandens, atnešta aukomis vyskupui dar Sibiro lietuvių maldaknygė ir lietuviška Marijos kopyltėlė. Aukų simbolinę reikšmę parashė J. Jankus ir B. Litvinienė, įteikdami jas, paskaitė mišių skaitytojai.

Po pamaldų lietuvių salė įvyko vyskupo priėmimas ir susipažinimas. Vyskupas lankėsi mūsų parapijoje pirmą kartą. Čia po klebono Tėvo Justino Vaškio, OFM, ir parapijos tarybos pirmininko R. Liutkaus trumpų sveikinimo žodžių, įteikta vyskupui lietuvių rašytojų antologija anglų kalba, įrašas dailininkės R. Gečienės, sugiedota ilgiausių metų, o tautinių šokių grupės mergaitės pašoko svečio garbei "Sadutę".

Po oficialios dalies buvo privatius parapijiečių susikalbėjimai su vyskupu ir vaišės.

Visa ši šventė buvo Tėvo Justino Vaškio, OFM, labai gerai suorganizuota, rūpestingai paruošta, talkinant daugybei Šv. Jurgio lietuvių parapijos žmonių. Parapijos tarybos pirmininkas R. Liutkus jau prieš keletą savaitių su talkininkais St. Ilgūnu, A. Burkūnu, S. Gudoniūnui dažė patalpas. Živilė Vidmantienė piešė dekoracijas scenai, salę puošė Aldona Olienė,

choristus sutiko ir vaišino Jadvyga Poškienė ir Juzė Krokienė su talkininkėmis. Užuolaidas ir langus gražino L. Lelienė ir J. Blavesčiūnienė, bažnyčioje altorius gražiai papuošė O. Valiukaitė ir M. Rasbach. Susipažinimo vaišėse užkandžius organizavo B. Čypienė ir B. Arnavičienė, klebonijoj kunigams kaimynams ir vyskupui vaišes ruošė B. Litvinienė ir J. Sedlickienė, choristų nakvynėmis rūpinosi Laimutė Lelienė.

Visi šie išvardinti papiečiai, vyrai ir moterys, tai yra pagrindinių grupių organizatoriai, kurie rūpinosi savo pasiimtu darbu, bet jiems talkino daugiausia jų pačių šeimos ir dar daug pagalbinių, kuriuos sunku būtų tiksliai išvardinti šioje korespondencijoje. Pagrindinis dalykas, kad visi patenkinti, padarę gerą darbą savo parapijai ir kad viskas gražiai pavyko.

Vyskupas buvo maloniai nustebintas lietuvių nuosirdžiu jo priėmimu. Gal tikėjosi rasti mažą, senų imigrantų mirštanti parapiją. Deja, ją atrado su gražiu jaunimu, daug papiečių (buvo pilnutėlė bažnyčia), progresuojančią ir, mylinčią savo tėvų žemę Lietuvą. B. K.

PREL. LIUDVIKAS MENDELIS

(atkelta iš 3 psl.)

riją panašiai iš parapijos izdo apmokėdamo mokslą ir net knygoms aprūpindavo.

Po antro pasaulinio karo kun. Mendeliui ėmė rūpėti lietuviai tremtiniai DP stovyklose. Jis stengėsi, kad praeitį įstatymas palengvintų jų emigracijai į Ameriką.

Naujai atvykusiems kun. Mendelis stengėsi ištiesti tėvišką ranką. Aprūpindavo šeimą pianinu, kad talentingas vaikas galėtų mokytis muzikos. Tėvui parūpindavo darbą. Visus naujai po karo atvykusius energingai registravo į lietuvišką parapiją. Leido paprinės mokyklos patalpomis naudotis šeštadienei mokyklai. Prisipažindamas, kad jis ne visada naujus papiečius supranta, kun. Mendelis pasirūpino, kad būtų vienas ar du kunigai iš tremtinių kunigų.

Buvo uolus apaštalas. Per 6 metus paruošė katalikų tikėjimui 200 konvertitų. Sužinojęs, kad Baltimorėj nėra ispaniškai kalbančio kunigo, jis išmoko ispanų kalbą.

Kun. Mendelis, būdamas dar jaunas kunigas, buvo kitų lietuvių klebonų kviečiamas pa-

mokslininku. Tačiau jis niekada nepasizymėjo kaip "veikėjas" už parapijos ribų, platesnėje lietuviškoje visuomenėje. Jo palaikymą lietuvių reikšėsi kitaip. Jis įsteigė 15 stipendijų ir premijų lietuviams klierikams. Ypatingai stiprią paramą suteikė naujai Šv. Kazimiero kolegijai Romoj. Stipriai rėmė Šv. Kazimiero seseris. Jam rūpėjo, kad būtų išleistas naujas Šv. Rašto vertimas lietuvių kalba, ir tam tikslui paaukojo ar surinko \$10,000. Apgailėtina, kad nesulaukė šios savo vizijos išsipildymo.

Už savo nuopelnus kun. Mendelis buvo popiežiaus pakeltas į prelatus. Jis tą paaukštinimą laikė ne tiek jo asmens pagerbimu, kiek nauju uždaviniu, nauju paskatinimu darbuotis. Iš Mt. St. Mary's kolegijos susilaukė garbės doktorato.

Prelatui Mendeliui rūpėdavo pašaukimai. Į Šv. Kazimiero vienuoliją įstojo kelios mergaitės. Buvo įšventinti trys kunigai, kurie visi grįžo į parapiją vikarais, ir vienas, kun. A. Dranginis, tapo parapijos administratorium, kai staiga prieš kelerius metus prel. Mendelį ištiko kraujo liga.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

40 East 49th Street
(Corner of Madison Ave.)
New York, N.Y. 10017
Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple Valley, Min. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 8-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863

Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738

Irvington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N.J. 07601	112 Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203 232-6600
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, CA. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	(213) 727-0884
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	766-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402

Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

LIETUVOS RŪMAS NEGRIUS

Rašant šias eilutes apie Lietuvos pasiuntinybės rūmo remontą, šmėstelėjo mintis, primenanti Vinco Kudirkos eilėraščių: Jei audra išverstų stulpą vieną iš tų, kurie prilaiko jų namo sieną — namas negrius . . . tik vieton ano stulpo tuoj kitą statykit. . .

Mūsų visuomenė, lyg išgirdusi šių Vinco Kudirkos žodžių garsą, gražiai, vieningai, kilniausių patriotinių jausmų supama ištiesė savo dosnią ranką Lietuvos rūmo stulpui taisyti. Dabar atrodo pats taisyimas tai mažomis, turint galvoj mūsų lietuvių patriotinius nusiteikimus, jautrią atodairą ir realią vieningą paramą šiam reikalui.

Keletą laiškų teko skaityti ašarotomis akimis. Varguolis senelis iš priežiūros namų siunčia auką, norėdamas prisidėti prie Lietuvos kampelio palaikymo. Yra vaikų, kurie siunčia auką mirusių tėvų vardu, pranešdami, kad tėvai, gyvi būdami, su malonumu būtų tą darę. Be to, yra tėvų ir vaikų, kurie prisidėjo sutartine auka.

Organizacijos bendru sutarimu, lenktyniaudamos viena su kita, nuosirdžiai aukojo pa-

siuntinybės namo apsaugojimui nuo sunykimo.

Su džiaugsmu tenka konstatuoti, kad iki šiol suplaukė jau daugiau negu 75 tūkstančiai dolerių. Tiesa, pasiuntinybės rūmo remonto komitetas ir techninė inžinierių-architektų komisija ya numatę pagrindiniam pataisyti 90 tūkstančių dolerių. Taigi dar trūksta 15 tūkstančių dolerių, dėl kurių nekyla abejonių, kad iki 1982 lapkričio 1 suplauks.

Pagrindiniai remontuoti dalykai buvo šie: stogo sutvarkymas, rūmo sienų ir langų sutaisymas, nutepimas, elektros patvarkymas bei su tuo susiję kiti energijos reikalaujantys darbai.

Šitie darbai jau yra Lietuvos pasiuntinybės eigoj ir arch. A. Barzduko, kaip techninės komisijos įgaliotinio, priežiūroje.

Iki 1982 lapkričio 1 visą remontą numatyta baigti, ir skubaus vajuos remonto reikalui specialiai Lietuvos pasiuntinybės sąskaita bus uždaryta.

Vidaus sutvarkymai liks pasiuntinybės žinioj jos kasdieniniu rūpesčiu.

O. Bačkienė

Lietuvos vyčių 69-tam seimui rengti komitetas Clevelande. Seimas bus rugpjūčio 5-8 dienomis Harley House viešbuty Willoughby, Ohio.

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS JAU ČIA PAT

Paskutinis Lietuvos vyčių centro valdybos susirinkimas prieš seimą įvyko Watchung, New Jersey, centro valdybos pirmininkės Loretos ir Jokūbo stuko namuose. Susirinkimas buvo gyvas ir labai vaisingas aptartais darbais.

Dvasios vadas kun. A. Jurgelaitis, OP, sukalbėjo maldą.

Valdybos ir komitetų nariai perdavė įvairius raportus. Buvo aptarta seimo dienotvarkė. Seimas vyks nuo rugpjūčio 5 iki 8 Harley House of Cleveland-East patalpose, Willoughby, Ohio. 25-oji kuopa bus seimo šeimininkė.

Seimo atidarymo mišios bus rugpjūčio 5, ketvirtadienį, 3 p.p. Po mišių 6 v.v. bus pirmas seimo posėdis. Posėdžiai tęsis penktadienį ir šeštadienį. Uždarymo mišios — rugpjūčio 8, sekmadienį. Koncertas ir šokiai bus penktadienį, o banketas — šeštadienį. Taip pat šeštadienį po pietų bus renkama nauja centro valdyba.

Seimo metu bus trys simpoziumai: "Lietuviškos parapijos metai" — moderatoriūs kun. A. Jurgelaitis; "Lietuvos reikalai" — J. Stukas; "Pagerinimai ir veiklos pagyvinimas kuopose"

institute Philadelphiaje. Baigęs dainavimo klases, trejus metus dainavo Philadelphiaje operos Co. ir kartu vargonininkavo Baltimoreje. Ten vadovavo ir lietuviškai radijo valandėlei.

Nuo 1934 dešimt metų buvo So. Bostono lietuvių parapijos vargonininku ir 14-ka metų buvo gaidių leidyklos vyr. vedėju. Buvo išvystęs labai plačią veiklą su Bostono lietuvių parapijos choru ir pats kaip solistas daug kur koncertavo lietuviams ir amerikiečiams. Dalyvavo ir radijo programose.

1945 buvo solistas New Yorko Muzikos Centre, atlikdamas Bacho Šv. Mato pasiją, diriguojant L. Stokowskiui. Su ta programa aplankė ir kitus didmiesčius.

Nuo 1950 buvo Gregorianinio Amerikos instituto plokštelių ir gaidių spausdinimo vedėjas. Jo mokinė yra žinoma dainininkė Z. Griškaitė. Nežiūrint savo aukšto išsimokslinimo, kaip žmogus buvo labai paprastas, draugiškas ir nuosirdus ir labai gražios išvaizdos.

Paskutiniu laiku gyveno Kansas City, Mo., kur liepos 23 ir mirė po ilgos ir sunkios ligos. Palaidotas liepos 26 iš Šv. Tomo bažnyčios Mt. Morrah kapinėse šalia žmonos Marytės, kuri mirė jau prieš ketverius metus. Užaugino sūnų ir dukterį, kurie rūpestingai ligonį globojo iki pat mirties. Netekė tėvelio, liūdi sūnus ir duktė, vienuolika anūkų ir du proanūkių.

Kaip buvusi muziko Rapolo Juškos choristė noriu pasidalinti šia liūdna žinia su dar gyvais jo buvusiais choristais, bendradarbiais bei draugais. Reiškiau gilią užuojautą jo artimiesiems.

T.V.

— Pasaulio lietuvių archyvo biblioteka kataloguojama. Darbą atlieka Pedagoginio liuanistikos instituto studentai. Dalį išlaidų padengia Lietuvių Fondas.

— Nancy Miro ir Povilas Binakis.

Jaunieji vyčiai turės savo atskirą seimo dienotvarkę.

Tarp paskutinių planų ateinančiam seimui buvo aptarti kandidatai "Lietuvos draugo" žymeniui, kuris bus įteiktas seimo banketo metu.

Svarbus reikalas taip pat buvo spausdinimas Lietuvos vyčių istorijos. Knyga pasirodys 1988, per organizacijos 75-erių metų sukaktį. Vytis Jonas Valauskas iš St. Petersburgo finansuos jos išleidimą.

75 metai nuo dail. Povilo Puzino gimimo

Rugpjūčio 3 suėjo 75 metai, kaip gimė dail. Povilas Puzinas, ilgai gyvenęs New Yorke ir čia miręs 1967 spalio 22.

Jis buvo gimęs 1907 rugpjūčio 3 Rygoje. Tėvai buvo kupiškėnai. Rygoje baigė lietuvišką vidurinę mokyklą. Rygos meno akademiją baigė 1932. Atvykęs į Lietuvą, atitarnavo Lietuvos kariuomenėje, mokytojavo Panevėžio berniukų gimnazijoje, dėstė Taikomosios dailės institute Kaune. Vokiečiai buvo suėmę už lietuvišką veiklą. 1947 atvyko į Ameriką, nuo 1938 gyveno Los Angeles, 1956 vėl persikėlė į New Yorką. Už savo kūrybą yra laimėjęs daug visokių premijų.

Jo žmona Austrina Puzinienė yra išleidusi labai gražią jo monografiją, kur sudėta daug spalvotų darbų. Jo kūriniai yra sukelkti Čiurlonio galerijoje (ne Jaunimo Centre) Chicagoje. Šios sukakties proga galerijos

IŠ LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS VEIKLOS

Šiais metais tarptautinis General Federation of Women's Clubs suvažiavimas vyko birželio 7-11 Bismarck, Šiaurinėje Dakotoje.

GFWC yra tarptautinė organizacija, įkurta JAV prieš 91 metus. Dabar ji turi apie 12 milijonų narių: tai moterų klubai JAV, Europoj, Kanadoj, Afrikoj, Azijoje. Lietuvių Moterų Klubų Federacija yra GFWC narė ir dalyvauja suvažiavimuose nuo 1950 metų.

Šiemet, negalint LMKF pirm. M. Noreikienei suvažiavime dalyvauti, lietuviams atstovavo Galia Žilionienė, GFWC pareigūnė ir LMKF narė. G. Žilionienės pastangomis M. Noreikienei kalbą birželio 8 Tarptautinių Klubų priešpiečiuose perskaitė Tarptautinių Klubų pirmininkė Frec Dayhuff. M. Noreikienei savo kalboj pabrėžė šių metų suvažiavimo temą — GFWC planas 21 šimtmečiui, išskeldama ne tik pasauliui, bet ir JAV-bėm gresiantį komunizmo pavojų. Sovietų sistemos nežmoniškam veidui išryškinti ji panaudojo Aloyzo ir Marijos Jurgutienės šeimos pavyzdį. M. Jurgutienė ir kiti buvo pradėję bado streiką Maskvoj, bandydami atkreipti pasaulio dėmesį į savo padėtį. M. Noreikienei kreipėsi į delegates, prašydama jas pa-

Taip pat buvo aptartas šv. Kazimiero 500 metų minėjimas. Posėdis praėjo šiltoje nuotaikoje. Nors ir visi buvo pavargę po ilgų diskusijų, jautėsi patenkinti daug atlikę. Šeiminingai Stukai visus greit atgaivino gardžia vakariene. Pabaigoje dvasios vadas sukalbėjo maldą, kad Aušros Vartų Marija laimintų vyčių veiklą. Ir manau, kad ji tikrai mus laimins, nes didelis Aušros Vartų Marijos paveikslas dominavo posėdžio kambary ir padarė didelį įspūdį visiems dalyviams.

Dalia Bulvičius
12 kuopos viešųjų reikalų vadovė

Dail. Povilas Puzinas savo studijoje prie paveikslo "XX amžiaus madona".

vadovybė galėtų surengti jo kūrinų parodą.

remti M. Jurgutienės pastangas. Kalba buvo palydėta gausiais plojimais. G. Žilionienė pasirūpino išspausdinti LMKF pirminkės kalbos 100 egzempliorių ir įteikė juos JAV valstijų GFWC klubų pirmininkėms ir paskiriame klubam, prašydama paramos Jurgučių šeimai. Ji taip pat atstovavo LMKF pirminkei posėdžiavo su naująja GFWC Tarptautinių Klubų pirmininke Francesca Davis.

Suvažiavimas buvo labai gerai organizuotas. Šiaurinės Dakotos GFWC Federacija pasižymėjo vaisingumu ir rūpestingumu.

LMKF Inf.

— Dr. Jolita Kisieliūtė dalyvavo APA (American Psychological Association) suvažiavime Washingtono rugpjūčio gale ir duos pranešimą iš savo disertacijos "The Effect of Vividness on Attitudinal Judgement". Už šią disertaciją ji yra laimėjusi premiją iš American Marketing Association.

— Lietuvos vyčių organizacijos paskutiniu laiku buvo naujai įsteigti ar atnaujinti šios kuopos: 40-oji — East St. Louis, Ill., 63-čia — Lehigh, Pa., 117-ta — Darien, Ill., 118-ta — Hazelton, Pa., 150-ta — Kansas City, Kansas.

IŠ VISUR

— Kunigai Antanas ir Augustinas Sabai liepos 25 nuskendo Blind River prie Sudbury, Ont. Kun. Antanas buvo gimęs 1907 liepos 20, kunigu įšventintas 1936 rugpjūčio 5. Daugelį metų aptarnavo Sudbury, Ont., lietuvius. Kun. Augustinas buvo gimęs 1913 gruodžio 16, kunigu buvo įšventintas 1940 birželio 2. Paskutiniu laiku buvo Blind River, Ont., kanadiečių parapijos klebonu.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas šiemet įvyks St. Petersburg Beach, Fla., Lapkričio 25-28. Pramatyta 15 sekcijų ir arti 30 paskaitininkų. Filosofijos sekcijai vadovauja prof. dr. Kęstutis Skrupskelis, lietuvių kalbos sekcijai — prof. dr. Antanas Klimas, gamtos mokslų sekcijai — prof. dr. Birutė Saldūkienė, architektūros ir meno istorijos sekcijai — arch. dr. Alfredas Kulpa-Kulpavičius, medicinos mokslų sekcijai — dr. Kazys Bobelis, matematikos mokslų sekcijai — prof. dr. Česlovas Masaitis, teisės mokslų sekcijai — prof. dr. Bronius Kaslas.

— Į Laisvę Fondo metinis suvažiavimas įvyko liepos 30 Dainavos stovyklavietėje Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitės metu.

— Pasaulio Lietuvių Dienų lešų telkimo komitetą sudaro: Birutė Bagdonienė, Eleonora Šalčiūnienė ir Birutė Vindašienė.

— Toronte šią vasarą surengtame karavane dalyvavo 44 tautybės. Trečią vietą už gražiausią vidaus įrengimą laimėjo lietuvių paviljonas Vilnius, įrengtas Priskelimo parapijos salėse. Pirmą premiją laimėjo latvių Ryga, antrą — japonų Tokio.

— Dr. Saulius Naujokaitis, kelerius metus dirbęs National Institutes of Health ligoninės (prie Washingtono) moksliniuose tyrinėjimuose, pakviestas Georgetown universiteto medicinos mokyklos vidaus ligų dėstytoju assistant professor titulu.

— Bronius Kviklys jau dabar rengia lietuvių spaudos, ypač pagrindžio parodą Pasaulio Lietuvių Dienom, kurios vyks 1983 birželio 26 - liepos 5.

— Dr. Kęstutis Trimakas skaitys paskaitą Lietuvių Katalikų Akademijos suvažiavime, kuris įvyks lapkričio 25-28 St. Petersburg Beach, Fla., tema "Suvažiavimų vystymosi fazės".

— Dr. Algis Norvila yra pakviestas paruošti paskaitą "Kai kurie religijos persekiojimo psichologiniai bruožai". Ateities akademiniame savaitgalyje spalio 15-17 Chicagoj. Savaitgalio tema: Lietuvos pagrindžio spauda.

— Jonas Kavaliūnas, dvejus metus direktoriaus Vasario 16 gimnazijoje, grįžo į JAV. Ateinančiam dvejim metams nauju gimnazijos direktorium sutiko būti Andrius Šmitas.

— Ateitinukų Federacijos skiriamos religinės literatūros premijos mecenatu vėl sutiko būti kun. dr. Juozas Prunskis. Šį kartą premijai skiriama 2000 dol. Premija bus skiriama už 1980 ir 1981 metais pasirodžiusį geriausią religinės literatūros veikalą.

— Vasario 16 gimnazija vasaros atostogas pradėjo liepos 2. Nauji mokslo metai prasidės rugpjūčio 30.

— Muz. St. Gailevičiui išėjus į pensiją ir pasitraukus iš Kaninių parapijos choro vadovo pareigų, nauju chorvedžiu pakviestas muz. Jonas Govėdas.

— Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolijos, kurios pagrindinis namas yra Brocktone, Mass., vyko provincijos naujos vyriausybės rinkimai. Generaline vyresniąja išrinkta ses. M. Ruth, jos patarėjomis — ses. M. Mercedes, ses. Celestine, ses. M. Annunciata ir ses. M. Amadeus.

MOKSLO UŽBAIGIMAS

Jolita L. Gudaitytė šį pavasarį Hofstros universitete baigė psichologiją bakaluro laipsniu. Psichologijos doktoratui siekti buvo priimta į kelis universitetus ir iš jų pasirinko Pace universitetą New Yorke, kur nuo rudens pradės keturių metų doktorato programą Mokyklų ir asmens vystymosi psichologijoj.

Jolita studijas pradėjusi Baruch kolegijoj, po dviejų metų persikėlė į Hofstra universitetą Hempstead, N.Y. Ten tuoj įsijungė į studentų veiklą, buvo išrinkta psichologijos klubo viceprezidentė ir kitais metais — prezidentė. Dar junjorės metais buvo išrinkta į Psi Chi psichologijos garbės organizaciją. Tais pat metais šeštadieniais dirbo Creedmoor Psichiatriinėj ligoninėj savivadybių centre (Suicide Hotline) telefonine patarėja ir Hofstros U. Sveikatos Centro klinikoje ko-terapistė.

Senjorės metais pakviesta būti profesoriaus asistente, dirbo su psichologijos profesorium dr. M. Katz. Paskutinį mokslo semestrą išrinkta į Hofstros universiteto garbės seminarą, kuriame dalyvavo tik dvylika studentų — po vieną iš įvairių departamentų. Prof. dr. Gillman paprašy-

Jolita L. Gudaitytė

ta, taip pat buvo tyrinėjimų asistente jos ruošiamai mokslinei knygai. Už aukštą akademinį lygį ir plačią veiklą Hofstros universiteto studentų gyvenime yra išrinkta į Who's Who in American Colleges and Universities 1981-82 ir apdovanota Ira Flesh memorialine stipendija.

Jolita yra baigusi Maironio lituanistinės mokyklos 10 skyrių ir vienus metus ten mokė pagelbinę klasę. Nuo mažens priklauso prie skautų organizacijos, buvo skaučių draugovės draugininkė. Eilę metų šoko Tryptinio tautinių šokių grupėje ir dainavo Sutartinės chore.

Labai mėgdama keliauti, su skautais dalyvavo tautinėj stovykloj Australijoj, buvo IV-to jaunimo kongreso dalyvė Anglijoj ir Vokietijoj ir ta proga apkeliaavo kitus Europos kraštus. Prieš trejus metus su šeima aplankė Lietuvą ir susipažino su ten gyvenančiais giminėmis.

Jolita jau septinti metai vakarais dirba Lito organizacijos įstaigoje ir nuo Kasos kredito unijos įsteigimo vakarais patarnauja Kasos nariam.

MIRĖ MUZIKAS R. JUŠKA-JUSKO

Muzikas Rapolas Juška gimė 1905 kovo 5 Brocktone, Mass. Buvo susipratęs lietuvis. Muzikalumą paveldėjo iš savo tėvo, kuris buvo vargonininkas. Tėvas buvo ir pirmas Rapolo mokytojas. Tėvui mirus, Rapolas buvo tik 12-kos metų. Porą metų užėmė tėvo vietą, o vėliau vargonininkavo Providence ir New Haven lietuvių parapijose ir tuo pačiu laiku mokėsi N. Anglijos muzikos konservatorijoje ir vėliau Yale universitete.

Nuo 1924 iki 1926 vargonininkavo Elizabeth, N.J., lietuviškoje parapijoje. Šalia vargonininko pareigų ruošdavo lietuviškus vaidinimus, įtraukdamas į šią veiklą ir lietuvišką jaunimą.

1926 m., gavęs trejetim metam stipendiją, studijavo muzikos

Vilija Dėdinaitė

BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Vilija Dėdinaitė šią vasarą baigė Fordhamo universitetą summa cum laude, įsigydamą bakalaurą laipsnį psichologijoj.

Vilija, dr. Jono ir Nijolės Dėdinų duktė, užaugusi ir gimnaziją baigusi Rochesterystėje, buvo veikli ateitininkė, priklausė prie Rochesterio dramos būrelio, yra laimėjusi keletą "Ateities" žurnalo premijų už prozą ir publicistiką. Studijuodama Fordhame, ji priklausė prie universiteto debatų klubo ir buvo to klubo pirmininke.

Vilija Dėdinaitė yra priimta į Chicagos universiteto teisės mokyklą ir nuo rudens ten tęs savo studijas. (tk)

LITUUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U. S. A.

1982 birželio mėn. įnašai

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, po dvitaškio pavidė — įamžino, pad. — padidino, įm. — įmokėjo, įgal. — įgaliojimas, atst. — atstovauja, kand. — kandidatas, suma po pavidė — įnašų iš viso.

10 x \$10.00 — kand.: Abromaitis Mary Ann 1968.X.21 atst. Abromaitis Teresė \$10.00, Banionienė Vilija 1964.XII.16 — Banionienė Ona \$10.00, Bankaitė Sigutė 1965.III.24 — Bankaitienė Aldona \$10.00, Barzdukas Danius 1966.III.3 — Barzdukienė Vida \$10.00, Bublytė Vilija 1968 — Bublienė Ingrida \$10.00, Marcinkevičiūtė Nida 1967.III.29 — Marcinkevičienė Marija \$10.00, Merkytė Genutė 1967.IV.13 — Vencienė Julija \$10.00, Steponavičius Darius 1967.V.22 — Steponavičienė Gidonė \$10.00, Vyšnionytė Lana 1966.X.5 — Vyšnionis Jonas \$10.00 ir Walsh Kelly 1966. III.26 — Walsh Albina \$10.00. \$100.00 įm. Grandinė 1982. VI.23 raštu, pasirašė Sagienė Aleksandra.

1 x \$25.00 — Daukša Rožė (Rožytė) atm. įn. atst. Sabalis A.J., įm. Frank Alexis \$105.00.

8 x \$100.00 — Barkauskienė Petronėlė, atm. įn. pad. Barkauskas Ciprijonas \$400.00, Brazauskas Pijus, kun.: Brazauskas Jonas \$100.00, Kerpė Petras, adv. miręs 1943 Stuthofo konc. stov.: Žadeikienė-Kerpytė Stasė savo tėvą atm. įn. \$100.00, Norville Charles, atm. įn.: Gurinas Aleksandras \$100.00, Šliferis Pranas ir Kazimiera \$100.00, Tomkutė Milda: Tomkai Leonas ir Sigita, įm. Grušas Pr. \$100.00, Valčiūnas Jonas, atm. įn. pad. Valčiūnas Jonas, sūnus \$200.00 ir Žadeikis Povilas, Lietuvos Nepaprastas pasiuntinys ir įgaliojimas ministras, atm. įn.: Žadeikis Stasys \$100.00.

1 x \$251.00 — Marūnas Petras, atm. įn. atst. Marūnienė Marija 24 asm. aukas \$351.00.
1 x \$1,000.00 — Žuras-Žurauskas Jonas, atm. įn. pad. Žuras Alina \$6,000.00.
Iš viso 21 — \$2,176.00.

Pataisome:
Buvo kovo mėn. Butkus Jonas ir Elena — 330.00 — 100.00 — 430.00 — nr. 2555. Dabar — Butkus Jonas V. — 100.00 100.00 — nr. 5121.

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1982.VI.30 pasiekė \$2,285,719.06. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$951,585.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. Iki 1982.VI.30 palikimais gauta \$630,817.09.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629"

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškos išlaikymas.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Lauksiu tavęs ateinant. Montrealio vyrų okteto įdainuota 17 patrijotinių lietuviškų dainų ir maršų. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedama 1 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kur gintarais... — Montrealio jaunimo ansamblio atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės — įvairių kompozitorių

BAIGĖ GIMNAZIJA

Rita Marija Gražulytė, Antano ir Emos Gražulių dukte, šiemet baigė Clifton Senior gimnaziją aukštais pažymiais. Toliemesnės studijas pradės šį rudenį — Farleigh Dickenson universitete Rutherford, N.J. Studijuos biologiją.

Kalba ir rašo lietuviškai, angliškai, vokiškai. Baigė lituanistinę mokyklą. Priklauso prie Lietuvos vyčių 29 kuopos ir aktyviai reiškiasi vyčių organizacijoje, yra Vyties korespondentė. Dalyvauja Newarko lietuvių parapijos bažnytiniame chore, šoka tautinių šokių grupėje — Liepsnoje. Yra skautė. Kartu su tėveliais visada lanko lietuviškus rengimus.

Rita Marija Gražulytė

Newarko vyčiai ir lietuviška bendruomenė Ritai Gražulytei linki kuo geriausios sėkmės tolimesnėse studijose.

Remia gimnaziją
Bostone jau 30 metų veikia Vasario 16 gimnazijai remti bū-

ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras... toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Clevelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvyonukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoj — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol. Persiuntimui pridedama 1 dol. už kiekvieną plokštelę.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Bostone gegužės 29 įvyko poeto Prano Lemberto plokštelės pristatymas. Poetas mirė prieš 15 metų. Anksčiau jis gyveno Bostone. Nuotraukoje matome mirusio poeto keletą draugų. Iš k. smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, solistė Stasė Daugėlienė (plokštelės dalyvė), M. Lembertienė ir kompozitorius Julius Gaidelis, kurio keli kūriniai yra plokštelėje. Nuotr. K. Daugėlos

Reta proga įsigyti anglų kalba dvi vertingas knygas papiginta kaina:
LITHUANIA 700 YEARS, by A. Gerutis. 15 dol.

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA, by J. Pajaujė-Javis. 12 dol.

Užsisakant abi knygas, mokama tik 25 dol. Persiuntimui pridedamas tik 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTINUKAI — T SHIRTS su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei rašu "Lithuanian and proud of it": vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiem (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuvių numizmatikų suvažiavimas Bostone

Vienas iš populiariausių laisvalaikio užsiėmimų-hobby — yra pašto ženklų rinkimas, vad. filatelija. Antroji eilė yra numizmatika — monetų rinkimas. Dabar į šią sritį įeina popieriniai pinigai, medaliai, ordinarai ir kt.

Amerikoj yra pagarsėjusi American Numismatic Association, sutrumpintai ANA. Jinai įsikūrė 1894 ir dabar turi apie 40 tūkstančių narių su centru Colorado Springs, kur yra didžiuliai pastatai, biblioteka, muziejus. Kasmet ši organizacija ruošia savo suvažiavimus vis kitame mieste. Šiemet bus Bostone, pernai buvo New Orleans, užpernai Cincinnati.

Prieš ketverius metus, 1978, lietuviai numizmatikai susiorganizavo ir įsteigė savo draugiją, pavadindami ją Lithuanian Numismatic Association, sutrumpintai LNA. Per tuos ketverius metus ši lietuvių organizacija tapo viena iš vadovaujančių etninių-tautinių grupių visam pasauly šioje srityje. LNA kas du mėnesiai anglų kalba leidžia biuletinį, pavadintą "The Knight". Šiame biuleteny stengiamasi duoti žinių apie

senovės Lietuvos pinigus, nepriklausomybės laikotarpio, okupacijų pinigų, medalius, ordinarus ir kitus pagerbimo ar aukų ženklelius. Kartu duodama visa istorija visų Baltijos tautų. Drauge tai sudaro progą nariams pasidalinti žiniomis ir rinkiniais.

LNA nariai šiuo metu su biuleteniu gauna 31 puslapio vertimą iš lietuvių kalbos į anglų. Jono Kario parašytos knygos "Senovės lietuvių pinigai". Knyga buvo atspausdinta 1959 ir dabar jau išparduota. Dėl platesnių žinių rašyti: Lithuanian Numismatic Assn., P.O. Box 612, Columbia, Md. 21045.

LNA kaip atskiras vienetas įsijungė į amerikiečių ANA. Šiais metais vykstančio 91-jo ANA konvencijoje Bostone rugpjūčio 19-22 lietuvių LNA nariai suvažiavo į savo atskirą konvenciją, jau ketvirtą, toje pačioje vietoje Boston-Sheraton Hotel. Susirinkimas įvyks rugpjūčio 20-10 val. ryto kambariuose EXETER A ir B.

Susirinkimui vadovaus Vincas Alones iš New Yorko. Jis parodys skaidres. Apie 70 iš jų bus nepriklausomos Lietuvos banknotai, vokiečių okupacijos vad. "Punkte" ir UNRRA D.P. išleisti mainų objekto popieriai. Visas šis rinkinys paimtas iš Balžeko muziejaus Chicagoje ir narių R. Douchis ir F. Passic. Susirinkime bus dar kitų įdomių dalykų. Bostono ir apylinkių lietuviai prašomi atsilankyti ir dalyvauti šiame lietuvių vienetė ir ta proga pamatyti tą garsią amerikiečių konvenciją.

tu. T.A. Budreika ją atliko plaukiodamas akademijos laivu ir komerciniais laivais į Kanadą, Bermudą, aplink Amerikos pakraštį, pradėdamas Quebecu pro Panamos kanalą į Californiją. Taip pat plaukė į Karibų salas, Puerto Rico ir kitur. Tomas yra baigęs Catholic Memorial High School

(nukelta į 7 psl.)

Lietuvos respublikos 50 litų banknotas, išleistas 1928 kovo 31. Šis ir kiti banknotai bus išstatyti Lietuvių Numizmatikų Draugijos suvažiavime rugpjūčio 20 Bostone.

BRIDGES is a monthly newsletter in the English language published by the Lithuanian American Community. It is geared for those Lithuanians who do not understand Lithuanian but are interested in the Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Darbininkas are urged to urge the Lithuanians in their local communities to subscribe this newsletter for their sons and daughters interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS
Už prieinamą mokesčių pasiūlo moderniškus apdraudus planus.
Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgicijų.
Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

PRAŠOME pagal savo išgales aukoti TAUTOS FONDUI: savo uždaviniams vykdyti, Lietuvos Laisvės I ž d u i — laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6 kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotė Lietuvą finansuoti ir politiniam kalinėjams gelbėti.
Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamente įrašyti: not-for profit, tax exempt corporation — Lithuanian National Foundation P.O. Box 21073, Wodhaven, NY 11421.

ATTENTION SERIOUS JOB SEEKERS!
Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately! For information, a self-addressed, stamped envelope assures a prompt reply.
Mail Marketing Services, P.O. Box 2590, Ocala, Florida 32678

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)
Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.
Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.
Vardas, pavardė .....
Numeris, gatvė .....
Miestas, valstija, Zip .....

DABAR KASOS KREDITO UNIJOJ:
9% palūkanų už paprastas taupomasias sąskaitas.
12% už Share Certificates 500 dol. sumomis.
MONEY MARKET Certifikatų procentai už 5,000 ir 10,000 dolerių indėlius 6 mėnesiam.
"ALL — SAVERS" Certifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.
Laisvi nuo mokesčių IRA pensijų fondo indėliai su 15% palūkanom.
Paskolos — Namų pirkimo "mortgicjal" — Čekių iškeitimai — Pensijos čekių indėliai ir t.t.
KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799
Darbo valandos: nuo 9 iki 9 kasdien; penktadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. ir šeštadieniais nuo 9 iki 1 val. p.p.
Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.
Visi indėliai apdrausti iki 100.000 dol.

Jonas Pakalka. Nuotr. L. Tamoliūnaitė

PALAI DOTAS JONAS PPAKALKA

Jonas Pakalka, miręs liepos 26, buvo pašarvotas M. Šalinskienės šermentinėje. Atsiveikimas buvo liepos 28, ketvirtadienį. Velionio pageidavimu atsiveikimas buvo kuklus — kalbėjo tik Jonas Valaitis. Palaidotas iš Apreiškimo parapijos bažnyčios liepos 29 Šv. Karolio kapinėse, Long Island.

NAUJAUSIA PLOKŠTELĖ

Lauksiu tavęs ateinant. Montrealio vyrų okteto įdainuota 17 lietuviškų kūrinių. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1 dol. Gaunama Darbininke.

BOSTON, MASS.

(atkelta iš 6 psl.)

ir Bostono lituanistinę mokyklą 1978. Jis taip pat yra prietęs "lifeguard", teniso ir slidinėjimo entuziastiškas mėgėjas.

Laisvės Varpas parapijų reikalu
Radijo valandos Laisvės Var-

Aleksandra Miklaševičienė, newyorkiečių Kęstučio ir Henriko Miklų motina, po ilgos ir sunkios ligos liepos 18, sulaukusi 80 metų amžiaus, mirė Chicagoje. Nulūdime taip pat paliko dukteris su šeimomis Ireną Boreišienę Chicagoje ir Genovaitę Matužienę Vilniuje, seserį Paškevičienę Klaipėdoje, dešimt anūkų, septynis proanūkus ir eilę giminių Lietuvoje, Australijoje ir Amerikoje. Palaidota liepos 21 Chicago Šv. Kazimiero kapinėse.

pas vedėjas Petras Viščinis jau per kelis sekmadienius kalba apie lietuviškų parapijų išlikimą. 1982 metai yra paskelbti lietuviškų parapijų metais. P. Viščinis organizuoja kalbėtojus, kurie pasisakytų lietuviškų parapijų atgaivinimo ir sustiprinimo reikalais. Liepos 25 radijo programoje kalbėjo žurnalistas Paulius Žičkus. Labai vertindamas lietuviškų parapijų vispusišką veiklą praeityje, ragino visus lietuvius, o ypač Lietuvos Bendruomenę ir kitas organizacijas susirūpinti lietuviškoms parapijoms. Kai, esą, visi rinksimės į savas lietuviškas parapijas maldai, atsiras didesnis tarpusavio bendravimas, naujos jaunimo pažintys, o tada, kaip ir praeityje, kursis vis daugiau lietuviškų šeimų, o tuo pačiu stiprės ir pačios lietuviškos parapijos. Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis yra numatęs dar eilę

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON, MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:30 val. ryto ir nuo 4:30 iki 5 val. popiet. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITYTĖ, lietuvių advokatė, STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Mūsų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.

kalbėtojų, kurie pasisakytų lietuviškų parapijų reikalais. Lietuviškų parapijų išlikimas ir sustiprinimas yra labai svarbus lietuvių išlaikymui. Būtų gera, kad Laisvės Varpo pavyzdžiu visoje Amerikoje ir kitose lietuvių radijo valandėlės susirūpintų mūsų parapijų reikalais. Juk lietuviai sakydavo, kad lašas po lašo ir akmenį pratašo. Tad susirūpinimas ir paraginimas padėti ir šiame mūsų svarbiame lietuvių išlaikymo reikale gal padėtų.

— Skautų stovykla Kanadoje, rengiama rugpjūčio 7-21, šiemet bus didesnė, nes minimas Romuvos dvidešimtmetis. Stovyklos rengimo komitetui vadovauja Algis Senkus. Rugpjūčio 14-15 bus iškilmės sukaktim paminėti — 60 metų jūrų skautų veiklos ir 20 metų stovyklavietės įrengimo.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Minkų radijo valandėlės gegužinė įvyks rugpjūčio 8, sekmadienį, Romuvos Parke Brocktone.

Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto rengiamas tradicinis balius įvyks rugsėjo 25 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

JAV LB 30 metų veiklos sukaktį spalio 2 Lantana restorane, Randolph, Mass., rengia LB Bostono apygarda.

Tautodailės darbų parodą ir pardavimą spalio 2-3 rengia Bostono L.T.I. skyrius.

Laisvės Varpo rudens koncertos įvyks spalio 10 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 21 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

A.A. JONUI PAKALKAI

mirus, reiškiam gilią užuojautą jo žmonai Aleksandrai, dukrai Rimai Čerkeliūnienei su šeima ir kitiems artimiesiems.

Bronė ir Bronius Oniūnai

A.A. JONUI PAKALKAI

mirus, jo žmonai Aleksandrai, dukrai Rimai Čerkeliūnienei su šeima reiškiam gilią užuojautą.

Grazina ir Mykolas Molynai

Brangiam vyrui, tėveliui ir seneliui

A.A. JONUI PAKALKAI

mirus, p. Pakalkienę, dukrą Rimą Čerkeliūniene, jos šeimą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Vilgaliai ir Kibirkšiai

Iškiliam Lietuvos politikui ir visuomenininkui

JONUI PAKALKAI

mirus, jo našlei, Poniai Aleksandrai Pakalkienei, dukrai ir žentui, mūsų mieliems prieteliams, Rimai ir Kęstučiui Čerkeliūnams, anūkėms Linai ir Laurai su šeimomis, reiškiam nuoširdžią užuojautą.

Stepas ir Aldona Mackevičiai

A.A. JONUI PAKALKAI

mirus, žmonai Aleksandrai, dukrai Rimai Čerkeliūnienei su šeima ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Birutė Paprockienė

A.A. JONUI PAKALKAI

mirus, jo žmoną Aleksandrą, dukrą Rimą ir visus artimuosius giliai užjaučia

*Giedrė Zauniūtė
Vincė Jonuškaitė-Zauniene*

A.A. JONUI PAKALKAI

iškeliavus amžinybėn, reiškiam nuoširdžią užuojautą jo žmonai Aleksandrai, dukrai Rimai ir artimiesiems.

*A. Krulikiene J. Strijauskas
Ir. A. Mačioniai M. ir I. Virbickai*

S. ir S. Vaškiai

Mūsų mielai klubo narei

ALEKSANDRAI PAKALKIENEI

reiškiam gilią užuojautą, jos vyrui Jonui Pakalkai mirus.

*LMK Federacijos
New Yorko klubas*

A.A. JUOZUI MĖLYNIUI

mirus, žmonai Marijai, dukrai Danutei, sūnui Juozui su šeimomis ir kitiems giminėms reiškiam nuoširdžią užuojautą.

*Ada ir Jonas Musteikiai
Rochester, N.Y.*

Brangiai Mamytei

A.A. ALEKSANDRAI MIKLAŠEVIČIENEI

iškeliavus amžinybėn, sūnus Henriką Miklą ir Kęstutį Miklą, šeimą bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Irena ir Mindaugas Jankauskai

Brangiai Motinai ir senelei

A.A. ALEKSANDRAI MIKLAŠEVIČIENEI

mirus, dukras Birutę Boreišienę, Genutę Motužienę Lietuvoje, sūnus Henriką ir Kęstutį, jų šeimas ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

*Vilgaliai ir
Kibirkščiai*

Mirus brangiai motinai

A.A. ALEKSANDRAI MIKLAŠEVIČIENEI,

jos sūnus Henriką Miklą ir Kęstutį Miklą su šeimomis nuoširdžiai užjaučia

Lilė ir Vytautas Milukai

J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BOSTONO APYGARDOS 30 METŲ VEIKLOS SUKAKTIES MINĖJIMAS,

KONCERTAS - BALIUS

įvyks 1982 m. spalio 2 d. 7 val. vak.

LANTANA Restorane,
43 Scanlon Drive,
Randolph, Mass.

Programoje: Sol. D. Mongirdaitė-Richardson
Akomp. dr. Saulius Cibas
Kalbės: Jonas Rūtenis ir
Inž. Almis Kuolas

Stalus užsisakyti iki rugsėjo mėn. 6-tos dienos pas valdybos narius, tel. 769-1679, 588-9091, 771-8910

Minėjimą rengia ir maloniai visus kviečia

J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
APYGARDOS VALDYBA

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privaciai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsilimti, tai galite atlikti namie bet

kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj

traukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai

procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr.

Donahue 268-2500

arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
480 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

RESPONSE CENTER OFFICE
745 Grafton Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Thurs. Wed. & Fri.
Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

"Amber Holidays"

1982 M. EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ

iš Bostono/New Yorko

MASKVA/VILNIUS:

rugpjūčio 18 — \$1350.00	rugsėjo 27 — \$1082.00
(su Ryga)	spalio 6 — \$ 995.00
rugsėjo 6 — \$1171.00	gruodžio 27 — \$ 995.00
rugsėjo 15 — \$1045.00	

VISAS GRUPES LYDĖS VADOVAI. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ.

REGISTRUOJAME JAU DABAR:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116,
South Boston, Mass. 02127, Tel. (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS

DARBININKAS

NEW YORKER

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė .... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte šį savaitgalį bus šie koncertai: rugpjūčio 7, šeštadienį, Izidorius Vasyliūno smuiko koncertas, akomponuoja Vytenis Vasyliūnas; rugpjūčio 8, sekmadienį, solistės Marytės Bizinkauskaitės koncertas.

Apraiškimo parapijos piknikas buvo tradicinėje vietoje, Plattdeutsche parke, Franklin Square, L.I. Parkas buvo atidarytas 1 val., 2:15 buvo vėliavų pakėlimas, himnai. Atidarymo žodį tarė kleb. kun. Jonas Pakalniškis. Per garsiakalbius buvo leidžiama plokštelių muzika. Žmonių atsilankė apie 300. Susėdė už stalų, jie piknikavo, protarpiais dainavo. Nuo 5 v.v. turėjo groti Joe Thomas orkestras. Bet jis dėl nežinomų priežasčių neatvyko. Tai žmonės šoko prie plokštelių muzikos. Apie 7 val. buvo laimėjimų traukimas. Piknikas baigėsi 9 v.v.

A. a. Aleksandrai Miklaševičienėi, Kęstučio Miklo motinai, mirus, vietoj gėlių prie karsto po 25 dol. Kultūros Židiniui aukojo: Ona Jozėnienė ir Salomėja Narkėliūnaitė. Kultūros Židinio administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Tautos šventės minėjimas — rugsėjo 8 bus atžymėtas rugsėjo 12. Bus iškilmingos pamaldos Apraiškimo parapijos bažnyčioje, po pamaldų — minėjimas parapijos salėje. Rengia LB I-oji apylinkė.

Dail. Česlovo Janušo 50 metų kūrybos ir 75 metų amžiaus sukaktys bus paminėtos lapkričio 6 ir 7 jo sukaktuvinėje parodoje. Rengia LB New Yorko apygardos valdyba, pasikvietusi dar ir kitų žmonių. Tuo reikalu posėdis buvo sušauktas liepos 29. Dalyvavo 8 žmonės. Bendrai apžvelgta visi parodos rengimo reikalai. Kitas posėdis numatytas sukiesti rugpjūčio 25, trečiadienį.

Autobusas į Lakewood, Pa., Pensilvanijos Lietuvių Dieną, išvyksta rugpjūčio 15, sekmadienį, 7:45 val. ryto nuo Shalins laidotuvių įstaigos, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 8 val. sustojama prie Kultūros Židinio, kur bus mišios ir Marytės Šalinskienės nemokamai paruošti pusryčiai. Po to išvykstama į didingą pikniką, kur bus vaisės ir programa. Grįžtama 5 val. Kaina 15 dol. Kelionės reikalais skambinti Marytei Šalinskienėi, tel. 296-2244.

Juozas Bartkus, 81 metų, gyvenęs Richmond Hill, N.Y. mirė liepos 25. Buvo pašarvotas M. Šalinskienės laidojimo koplyčioje. Palaidotas liepos 31 iš Apraiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

Išnuomojamas kambarys su baldais vyrai arba moteriai Woodhavene, N.Y. Skambinti: 212 847-7306.

Išnuomojamas 3 kambarių butas su baldais, 107-15 Atlantic Ave. N., Richmond Hill, pas Aleksandrą Kondratą. Skambinti — 441-0693.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

Lietuvių Kultūros Fondo (Lietuvių Kultūros Židinio) vadovybė, liepos 20 apsvačiusi tradicinio Naujų Metų sutikimo baliaus rengimą, nutarė siūlyti New Yorko organizacijom tokį parengimą suruošti. Dėl mokesčio už patalpas Židinio valdyba nutarė tartis su suinteresuotom organizacijom. Prašoma skambinti Lietuvių Kultūros Fondo valdybos pirmininkui Algirdui Šilbajoriui, tel. 846-7636.

Darbininko spaudos kioskas su naujausiomis lietuviškomis plokštelėmis, knygomis ir įvairiais suvenyrais dalyvavo Pennsylvanijos Lietuvių dienoje, kuri šiais metais įvyks rugpjūčio 15, sekmadienį, Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Meninėj programoj dalyvaus aktorius Vitalis Žukauskas ir Harmonijos kvartetas iš New Yorko, o taip pat lietuvių tautinių šokių grupės iš Frackville, Pa., Liepsna iš Elizabeth, N.J., ir iš New Philadelphia, Pa. Dainuos vietinis Žarijos choras.

Į lietuvių dieną Putname iš New Yorko buvo nuvykę du autobusai ir dar visa eilė žmonių savo automobiliais. Iš New Yorko vyko Tėv. Petras Baniūnas ir Tėv. Benvenutas Ramanauskas, abu pranciškonai. Mišias koncelebravo 10 kunigų. Pamokslą apie parapijų metus pasakė prel. J. Balkūnas. Diena buvo graži, saulėtai, tai žmonių suvažiavo iš visų apylinkių. Programą atliko Neringos stovykloje stovyklaujančios mergaitės.

MALDININKŲ KELIONĖ — MANIFESTACIJA UŽ KENČIANČIĄ — KOVOJANČIĄ LIETUVĄ

Shrine of the North American Martyrs, Auriesville, N.Y. Exit No. 27 — New York State Thruway 1982 rugpjūčio 29, sekmadienį

1 val. Gintės Damušytės paskaita: "10 metų L.K.B. Kronikos"

2 val. Kryžiaus Kelias iš Kronikos ir Sibiro maldaknygės

4 val. Koncelebracinės mišios lietuviškai

Pamokslą sako kun. K. Pugevičius

Gieda Brooklyn Apraiškimo parapijos choras

Vietą autobuse galima užsisakyti pas Marytę Shalins Telefonas 212 296-2244

Organizuoja Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa 351 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207 Telefonas 212 647-2434

LIETUVIAI, NEPRALEISKITE PROGOS!

Daytona Beach, Floridoje, Lietuvių korporacija Lithona siūlo jums townhausus — dviejų aukštų apartamentus.

Ideali vieta. Kitoje gatvės pusėje Atlanto vandenynas. Gražus paplūdimys. Žuvavimas. Autobusų susisiekimas. Graži gyvenvietė. Jau 10 lietuvių šeimų čia įsigijo nuosavybes. Kaina tik 59.000 dol. Perkant grynais pinigais duodama 2.000 dol. nuolaida. Galima parūpinti paskolą tik už 12 procentų.

Teirautis telefonu 904 258-1330 Haris Lapins, arba rašyti Mr. Povilas Blozis, 122 Dundee Rd., Daytona Beach, Florida 32018.

Amber Harvest — tokiu pavadinimu yra atidaryta nauja vaisių ir daržovių krautuvė tarp 110 ir 111 St., Jamaica Ave., Richmond Hill. Parduotuvė atidarė jaunas lietuvis, kuris gražiai kalba lietuviškai. Krautuvė labai gražiai sutvarkyta, mandagus ir greitas patarnavimas visiems. Užeikite ir visi įsitikinsite. Krautuvė yra priešais Colonial Food krautuvę, kurių lietuvių dažnai lanko ir ten apsipirka.

Pakrikštyta Lolitos Kudirkaitės - Robes-Sandiego sūnus Simo-Nicholas vardais. Krikšto tėvais buvo Vladas Šakalys ir Liuda Kulikauskienė. Pakrikštytas rugpjūčio 1 Apraiškimo parapijos bažnyčioje. Simukas, Genės ir Simo Kudirkų anūkas, yra gimęs sausio 8.

Ona Aleknienė iš Miami Beach, Fla., atvykusi svečiuotis pas kaimynus Palius, palydėta S. Skobeikienės, lankėsi Darbininko administracijoje. Apsimokėjo Darbininko prenumeratą už kelerius metus, įsigijo plokštelių ir paliko auką Darbininkui. Taip pat už a.a. Joną Alekną, minint jo mirties 22 metų sukaktį, užprašė mišias, kurios pranciškonų koplyčioj Brooklyne bus aukojamos rugpjūčio 18, trečiadienį, 8 val. ryto.

A.a. Andriaus Skučo mirties metines prisimenant, mišios bus aukojamos rugpjūčio 9, pirmadienį, 9 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioj prie Kultūros Židinio, 361 Highland Blvd., Brooklyne. Giminės ir draugai kviečiami už a.a. Andrių pasimelsti.

Kultūros Židiniui New Yorke ieškomas ūkvedys — prižiūrėtojas. Pageidaujama 2 asmenys (vyras ir žmona). Geros atlyginimo ir apsigyvenimo sąlygos Kultūros Židinyje. Dėl informacijų skubiai kreiptis šiuo adresu: A. Šilbajoris, 85-00 107 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonu skambinti vakarais 212 846-7636.

Darius ir Girėno skridimas paminėtas liepos 17 prie lakūnų paminklo Lituanica Square, Union Ave., Brooklyne. Minėjimą rengė Dariaus ir Girėno paminklo komitetas ir Liet. Darbininkų draugijos 7 kuopa.

Kristina Juzaitė gegužės 22 baigė meno kolegiją — Parson's School of Design Manhattan, N.Y., ir gavo BFA laipsnį. Pagrindinė studijų saka — iliustracija. Pastutiniaisiais metais buvo dekanas saraše. Pasilieka gyventi dirbti New Yorke.

Dail. Kazimieras Žoromskis, grįžęs iš kelionės po Europą, išvyko visai vasarai į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte. Jis ten taip pat tapo gamtovaizdžius, daugiausia gėles. Į New Yorką grįš tik rugsėjo pradžioje.

Antanas Mažeika, Lietuvos vyčių garbės narys iš Floridos, su žmona, dukra ir anūkais lankėsi Darbininko administracijoje ir įsigijo lietuviškų suvenyrų.

B. Nemickas iš Wethersfield, Conn., užsukęs į Darbininko administraciją, atsilygino už savą ir A. Vanagienės, Woodhaven, N.Y., Darbininko prenumeratą ir pridėjo spaudai remti 15 dol. auką. Dėkojame.

Albina Lingienė, apmokėdama Darbininko prenumeratą ir įvertindama sunkų spaudos darbą, pridėjo ir 35 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

Kun. Domininkas Valentis, vaikystės dienomis tarnavęs mišiom Apraiškimo parapijoje ir vėliau išėjęs kunigystės mokslus Romoj, grįžo į šią parapiją praleisti vasaros atostogų.

Rinkliava katalikų universitetui Washingtone šelpti vyks per visas mišias rugpjūčio 15, sekmadienį.

Maironio mokyklos tėvų komitetas praneša, kad rugsėjo 19 įvyks išvyka ir gegužinė p. Vebeliūnų sodyboje Lattingtown, Long Island. Kaip ir pernai, gegužinės organizavimą remia KASOS Kredito Unija ir kviečia visus gausiai dalyvauti. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

PRISIMINĖ DVI ONUTES

Ona Bajoraitė, pirmųjų lietuvių ateivių anukė, gimusi angliakasių centre, Shenandoah, Pa., mirė 1978. Ona Kaupaitė-Budreckienė, gimusi Ylakiuose, Mažeikių apskrityje, žemaičių žemėje, mirė 1980. Abi jos gyvenimo tame pačiame pastate, 337 Union Ave., Brooklyne. Jų buto kaimynas Justinas Šiugžda, prisimindamas jam parodytą nuoširdumą ir ilgų metų gerus santykius, liepos 26 užprašė mišias Apraiškimo parapijos bažnyčioje.

HELP SUPPORT BALTIC FREEDOM in Lithuania, Latvia & Estonia

Darbai tęsti Amerikos Baltų Laisvės Lygai reikia skubios finansinės paramos. Savo auką siųsk šiandien!

THE WHITE HOUSE
 WASHINGTON
 May 21, 1982

It is a pleasure to send warmest greetings to the Baltic-American Freedom League and all attending this Human Rights Conference dinner.

I would like to express my gratitude to the League for its dedication to the principles of freedom and liberty for all mankind and in particular for their concern on behalf of the Baltic nations of Lithuania, Latvia and Estonia.

Baltic Americans are particularly aware of the priceless value of freedom. Let me assure you that all of our citizens share your hopes for regaining freedom one day for your ancestral homeland on the Baltic Sea.

The United States continues to recognize the free states of Lithuania, Latvia and Estonia and will never acknowledge the forcible incorporation of these Republics into the Soviet Union. We remain steadfastly committed to the principle of self-determination and the right of all people to choose the form of government under which they live.

You have my best wishes for a most enjoyable evening and for a successful conference.

Sincerely,
Ronald Reagan

Public Law Number 97196 establishing Baltic Freedom Day was recently signed into law by President Reagan after unanimous Congressional approval.

Sponsored and proposed by the Baltic-American Freedom League.

Your financial support is needed to continue the fight for Baltic freedom. Send your contribution today!

Yes, I will support the Baltic-American Freedom League. Here is my contribution for:

\$25 A subscription to the Baltic Bulletin

\$50 Contribution, plus a subscription to the Baltic Bulletin

\$100 A voting membership, plus a Baltic Bulletin subscription

\$250 \$500 I feel so strongly about the Baltic cause, here is an increased contribution to help keep America informed.

NAME _____

ADDRESS _____

CITY/STATE/ZIP _____

Send checks to: BALTIC-AMERICAN FREEDOM LEAGUE
 P.O. Box 29657 Los Angeles, CA 90029

Permission for tax exempt status is pending